

371.4
พ ๗๔๔ ๘
๔.3

ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนธนบุรีวรเทพิพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร

E3 ก.ย. 2535

ปริญญานิพนธ์
ของ
เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กันยายน 2534

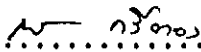
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

13657

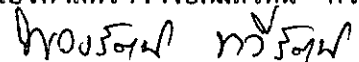
180639

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

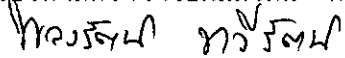
..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์)

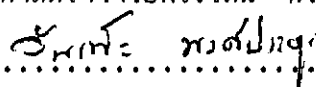
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่..23..เดือน..กันยายน.....พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งแนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ความเมตตากรุณาต่อผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นนิสิตในความดูแล ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุจนา หาลิตะพันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล อาจารย์พรณพิศ วาณิชยการและอาจารย์อรุณศรี กุมุท ที่กรุณาให้คำแนะนำและ เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ถาวร อุดมสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ อาจารย์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ ที่กรุณาให้ความสะดวก และให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการวิจัย

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ให้ความห่วงใยและ เป็นกำลังใจอย่างอบอุ่น

เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ

ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6

2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ความหมายของชุดการแนะแนว	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว	9
ความหมายของการทำงานกลุ่ม	10
ทฤษฎีการทำงานกลุ่ม	11
รูปแบบการทำงานโดยกลุ่ม	14
หลังกลุ่มและหลักของหลังกลุ่ม	15
องค์ประกอบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	16
ลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ	17
ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่ม	20
งานวิจัยในประเทศ	20
งานวิจัยต่างประเทศ	21

ความหมายของการปรับตัว.....	22
สาเหตุของการปรับตัว.....	23
ลักษณะของการปรับตัวที่ดี.....	24
ลักษณะของการปรับตัวที่ไม่ดี.....	26
การปรับตัวในการทำงานกลุ่ม.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	28
งานวิจัยในประเทศ.....	28
งานวิจัยต่างประเทศ.....	29
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	32
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	38
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า.....	
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	43
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	54
การดำเนินการทดลอง.....	54

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	56
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	58
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	58
 บรรณานุกรม.....	 60
 ภาคผนวก.....	 67
 ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	 158

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เปรียบเทียบคะแนนการทํางานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง.....	44
2	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง.....	46
3	เปรียบเทียบคะแนนการทํางานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังการทดลอง.....	47
4	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังการทดลอง.....	48
5	เปรียบเทียบคะแนนการทํางานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว.....	49
6	เปรียบเทียบคะแนนการทํางานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว.....	50
7	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว.....	51
8	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว.....	52

ภูมิหลัง

✓ การทำงานเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่บุคคลและสังคม
สังคมประเทศชาติ เป็นผลรวมของสังคมเล็ก ๆ ของคนที่ทำงานร่วมกัน สังคมใดประกอบด้วย
บุคคลที่เรียนรู้เรื่องการทำงานได้ดีกว่าสังคมอื่น ทุกคนร่วมมือร่วมใจกันอย่างดี สังคมนั้นย่อม
เจริญก้าวหน้าไปด้านที่สุด ✓

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมโดยธรรมชาติ ไม่อาจอยู่โดดเดี่ยว และจะแสวงหาการอยู่ร่วมกัน
เป็นกลุ่มอยู่ตลอดเวลา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2531 : 21) การทำงานเป็นกลุ่มจึงเป็น
ธรรมชาติของคน จากผลการวิจัยของ ไทศกุล โกรสิทธิ์ (2524 : 162 - 163) ชี้ให้เห็น
ความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่มไว้ว่า / การทำงานเป็นกลุ่มเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นมากเพราะจะ
ทำให้เกิดพลังที่จะทำงานที่ยากและงานที่มีปริมาณมากได้สำเร็จรวดเร็ว / ซึ่งปกติงานเหล่านี้ถ้าต่าง
คนต่างทำจะสำเร็จได้ยากหรือสำเร็จได้ช้า ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุวกิจ ศรีปัดดา
(2528 : 3) ซึ่งกล่าวไว้ในงานวิจัยว่า การทำงานโดยลำพังคนเดียวอาจมีข้อจำกัดในเรื่อง
ต่าง ๆ หลายประการ เช่น ความรู้ ความชำนาญ กำลังงาน กำลังใจ และความสามารถ
เฉพาะตัวของผู้ทำงาน อีกทั้งสภาพการทำงานของสังคมปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตบ่งชี้ว่า การ
ขยายตัวของงานด้านต่าง ๆ จะมีมากขึ้นทั้งงานด้านอุตสาหกรรม การพาณิชย์และการบริการ ซึ่ง
จำเป็นต้องอาศัยการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ในตนเองเดียวกัน พรหมพิศ วาณิชการ (2528 :
137) กล่าวไว้ว่า การทำงานแบบกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนอกจากจะได้ผลงานที่มีคุณภาพตรงตาม
ประสงค์แล้ว กระบวนการกลุ่มยังสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่น
ปลอดภัยและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้บุคคลในกลุ่มสามารถ รู้จักตนเองและ
ยอมรับตนเอง อันเป็นแรงผลักดันให้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้เจริญงอกงามซึ่งสอดคล้องกับ
สุวกิจ ศรีปัดดา (2528 : 3 - 4) ที่เสนอแนะว่าการทำงานจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงจากวิธี

การทำงานเป็นรายบุคคลมาเป็นการทำงานกลุ่ม กล่าวคือ อาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ มาประสานกันอย่างมีระบบ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมอยู่ตลอดเวลา โดยพยายามให้มีวิธีการทำงานที่พึงประสงค์

ในสังคมทั่วไปนั้น การทำงานเป็นกลุ่มเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกระบบ ทุกกระบวนการพัฒนาแต่มักจะพบว่าการทำงานเป็นกลุ่มของคนไทยจะด้อยประสิทธิภาพกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล (ทวีป อภิลิทธิ์, 2532 : 2) จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาวัฒนธรรมด้านการทำงานและประกอบอาชีพของคนไทยโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ ซึ่งศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสังคม โดยพัฒนาวัฒนธรรมการทำงาน (2525 : 22 - 55) พบว่า คนไทยหลายอาชีพมีปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น เกษตรกรไทยไม่ชอบทำงานเป็นกลุ่มถาวร ผู้มีอาชีพใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมมักต้องรวมตัวกันโดยยึดบุคคลมากกว่าหลักการ ขาดการกำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน ข้าราชการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไม่เป็น มักเกียจจนและขัดแย้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล โกรสิทธิ์ (2524 : 158) ที่พบว่า เมื่อใดที่คนไทยทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมักมีปัญหาเสมอในเรื่องนี้ จีวีวรรณ วรรณประเสริฐ (2522 : 47) อธิบายว่า คนไทยส่วนใหญ่นิยมความเป็นตัวของตัวเอง ชอบทำอะไรตามสะดวก ตามใจตนเอง ทำให้ขาดการทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งสอดคล้องกับ วริยา ศิวศรียานนท์ (2523 : 14) ที่อธิบายไว้ว่า คนไทยมีค่านิยมส่วนบุคคลซึ่งเป็นปัจเจกบุคคลมิได้เน้นความเป็นกลุ่มในการทำงาน

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าความรู้เรื่อง "กลุ่ม" อันได้มาจากศาสตร์สาขาพฤติกรรมศาสตร์เป็นเรื่องที่มีบทบาทสำคัญมากในการอยู่ร่วมกัน และช่วยสร้างเสริมความสามารถในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ (ทีศนา แชนมณี และคนอื่น ๆ, 2528 : ๗) ในการจัดการศึกษาทุกระดับต่างก็พยายามบรรจุเรื่องนี้ไว้ในหลักสูตร สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (2533 : 14 - 15) กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งให้เกิดผลแก่ผู้เรียน 8 ประการ จุดประสงค์หนึ่งใน 8 ประการ คือ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้น การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่จึงเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่ออยู่ร่วมกัน กิจกรรมการเรียนจึงควรทำเป็นกลุ่ม คือให้เด็กได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ช่วยเหลือกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2525) ดังที่ ระพี สาคริก (2527 : 42 - 47) กล่าวว่า การจัดการศึกษาควรจัดในรูปแบบที่จะช่วยให้คนไทยเกิดความสนใจในความรับผิดชอบต่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

ด้วยความเป็นธรรมชาติ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพให้เกียรติและเชื่อตรงต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เกษม ศิริสัมพันธ์ (2530 : 13) ซึ่งกล่าวในที่ประชุมสัมมนาหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ.2530 ว่า "การศึกษาควรสร้างความรู้สึกร่วมกันและลดปัจเจกนิยมพร้อมกันด้วย" ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อฝึกทักษะในการทำงานกลุ่ม. (ไชยรัตน์ บราณี. 2531 : 3)

การจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป ยังใช้โครงสร้างกิจกรรมและการให้รางวัลแบบแข่งขันเป็นรายบุคคลเป็นส่วนใหญ่ (กรวรรณ กัญญาพงศ์. 2529 : 5) ในด้านกระบวนการเรียนการสอนพฤติกรรมที่พบมากคือ นักเรียนทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลโดยไม่เน้นกระบวนการกลุ่ม (ธำรง ชูทัพ. 2525 : 34) ซึ่งสอดคล้องกับ โกวิท ประวาลพกษ์ (2529 : 1 - 9) ที่กล่าวว่า โรงเรียนไม่สามารถฝึกนักเรียนเพื่อพัฒนาตนเองและเพื่อส่วนรวม นักเรียนมุ่งแข่งขันกันจนลืมการร่วมมือที่เหมาะสมและการปฏิบัติรักษากติกาการทำงาน และจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเบื้องต้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกให้ปฏิบัติตนในการรวมกลุ่มและการทำงานกลุ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนบางส่วนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำงานกลุ่มและมีปัญหาในการปรับตัวในกลุ่มอีกด้วย เช่น การทะเลาะวิวาท ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ถูกเพื่อนปฏิเสธไม่ให้เข้าร่วมกลุ่ม เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อศึกษาว่าการปรับตัวเกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่มด้วยหรือไม่

การพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนมีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่น่าจะได้ผลคือ การใช้ชุดการแนะแนวเพราะเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม บทบาทสมมติ การอภิปราย เกม พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้สื่อประสม (ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. 2530 : 6) นอกจากนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 88) ยังอธิบายว่า สื่อประสม สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนจากการเรียนด้วย ประสบการณ์ตรงหรือการรับรู้ที่เป็นรูปธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิศนา ขัมมณี และคนอื่น ๆ (2528 : 71) ที่พบว่า กิจกรรมที่นักเรียนชอบและปฏิบัติได้ง่ายในการฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม ได้แก่ เกมและบทบาทสมมติ เพราะนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังได้แสดงออกและทำให้บรรยากาศในการเรียนมีชีวิตชีวาด้วย นอกจากนี้ งานวิจัยของวอร์เนอร์

(Varner. 1984) ยังพบว่า แม้พัฒนาการการปรับตัวของเด็กและวัยรุ่นจะเป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับเด็กๆ ที่จะปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวใหม่ก็ตามแต่ก็เป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้น การทำงานกลุ่มสามารถช่วยให้เด็กเหล่านั้นพัฒนาความเชื่อมั่นที่เขาต้องการจะสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวและกับเพื่อนให้ดีขึ้นได้

ผู้วิจัยในฐานะ เป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่มิบทบาทในการให้ความรู้อบรมสั่งสอนเยาวชนได้ตระหนักและมองเห็นความสำคัญของปัญหาในการทำงานกลุ่มของนักเรียน จึงสร้างชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาการทำงานกลุ่ม และศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ทั้งผลงานที่ดีและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ
2. เพื่อเปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
3. เพื่อเปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ
2. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงทำงานกลุ่มดีขึ้นหลังใช้ชุดการแนะแนว
3. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำทำงานกลุ่มดีขึ้นหลังใช้ชุดการแนะแนว

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาในการปรับตัวได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม เพื่อที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งจะเป็นแนวทางให้ครู-อาจารย์แนะแนวตลอดทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนได้ทราบแนวทางในการพัฒนาการทำงานกลุ่มโดยใช้ชุดการแนะแนวแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการปรับตัวด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวสูงจำนวน 30 คน และที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 8 คน และที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 8 คน ซึ่งทั้งสองกลุ่มได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 การใช้ชุดการแนะแนว

3.1.2 การปรับตัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1.2.1 กลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง

3.1.2.2 กลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การทำงานกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการสอนเรื่อง การทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย

1.1 คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือ การวัด ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามการทำงานกลุ่มและแบบสอบถามการปรับตัว

1.2 โปรแกรมการสอนเรื่องการทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมิน

2. การใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีการที่ทักทัศน์นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการทำงาน กลุ่มโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย คู่มือครูและโปรแกรมการสอน โดยใช้วิธีการ ต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การอภิปรายและ เกม พร้อมทั้งอุปกรณ์ ที่เป็นสื่อประสม ได้แก่ แผ่นภาพ บัตรคำ เทปเพลง และวิดีโอเทป

ในการใช้ชุดการแนะแนวแต่ละครั้งใช้วิธีการ และอุปกรณ์การสอนบางอย่างเท่านั้น แต่ใช้ เวียนสลับกันจนครบทุกวิธีการและครบทุกอุปกรณ์การสอนตลอดโปรแกรม

3. การทำงานกลุ่ม หมายถึง การกระทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ขั้นตอนการทำงานกลุ่มมีทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การกำหนดข้อตกลงในการทำงาน หมายถึง การหาแนวทางในการทำกิจกรรม ร่วมกัน ได้แก่ การกำหนดบทบาทของบุคคลในกลุ่ม การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การร่วม มือร่วมใจกันทำงานไม่แข่งขันกัน

3.2 การวางแผนการทำงาน หมายถึง การคิดหรือตัดสินใจล่วงหน้าว่า จะทำอะไร จะทำอย่างไร และมีขั้นตอนอย่างไร

3.3 การแบ่งงานและการทำงานตามแผน หมายถึง การรู้จักมอบหมายงานให้แก่ สมาชิกตามความถนัดและความสามารถอย่างทั่วถึง และทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

3.4 การแก้ปัญหาในการทำงาน หมายถึง การขจัดข้อสงสัยให้หมดไป ได้แก่ การทำความเข้าใจ และดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยโดยเลือกวิธีที่เหมาะสม

3.5 การเสนอผลงาน หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานให้เป็นที่น่าพอใจ ได้แก่

การใช้วิธีการรายงานผลเพื่อสร้างความสนใจ

3.6 การสรุปและการประเมินผล หมายถึง การรับข้อมูลย้อนกลับ เพื่อใช้ปรับปรุงการทำงานของกลุ่ม

ในการฝึกการทำงานกลุ่มโดยใช้ชุดการแนะแนวแต่ละครั้ง จะฝึกทีละขั้นตอนจนครบทุกขั้นตอนแล้วจึงฝึกรวมทุกขั้นตอนอีกครั้งหนึ่ง

4. การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ หรือปัญหาด้านความต้องการ จนสามารถดำรงอยู่ในสภาพการณ์นั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข ในที่นี้ผู้วิจัยวัดการปรับตัวด้วยแบบสอบถามการปรับตัว โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

4.1 กลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนการปรับตัวจากแบบสอบถาม ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป

4.2 กลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนการปรับตัวจากแบบสอบถาม ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา

5. กลุ่มทดลองที่ 1 หมายถึง กลุ่มที่มีความสามารถในการทำงานกลุ่มแต่มีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 8 คน ซึ่งได้รับการใช้ชุดการแนะแนวพัฒนาการทำงานกลุ่ม

6. กลุ่มทดลองที่ 2 หมายถึง กลุ่มที่มีความสามารถในการทำงานกลุ่มและมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 8 คน ซึ่งได้รับการใช้ชุดการแนะแนวพัฒนาการทำงานกลุ่ม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

ความหมายของชุดการแนะแนว

วิลาวลัย บุญวัฒน์ (2532 : 8) ให้ความหมายของชุดการแนะแนวว่าหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยจัดหาสื่อการสอนแบบประสม ได้แก่ วีดิโอเทป ภาพประกอบ เอกสาร และใช้กระบวนการกลุ่มประกอบการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ อีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 6) ให้ความหมายชุดการแนะแนวไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ คู่มือครูและโปรแกรมกิจกรรมโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น กระบวนการกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม การรายงานเป็นรายบุคคลและรายงานเป็นกลุ่มพร้อมทั้งมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ ได้แก่ วิดีทัศน์ แผนภูมิและแผ่นโปสเตอร์

นอกจากนี้ มีผู้ให้ความหมายของชุดการแนะแนว ไว้ว่าลักษณะของชุดการแนะแนวอาชีพ แตกต่างกัน ดังนี้

จินดาภรณ์ อังสุวรรณาติ (2525: 5) ให้ความหมายของชุดการแนะแนวอาชีพไว้ว่าเป็น เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการของกระบวนการกลุ่มและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อทดลองใช้แก้ปัญหาในการเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษฎา จันทรวีภาค (2527 : 5) กล่าวไว้ว่า ชุดการแนะแนวอาชีพเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับงานอาชีพที่สนใจ เป็นการเตรียมเยาวชนให้ออกไปสู่โลกของงานอาชีพได้อย่างมั่นใจและเหมาะสม เป็นการเสริมสร้างความสนใจงานอาชีพที่ตนมีอยู่แล้วให้มากขึ้น ในตนเองเดียวกัน ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 5) กล่าวว่า ชุดการแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการแนะแนวอาชีพซึ่งประกอบด้วย วิธีการและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ

และจากมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ครั้งที่

5/2531 ประกาศต้น ปีการศึกษา 2531 ลงวันที่ 27 กันยายน 2531 ในวาระที่ 3 ให้สรุปว่า "ชุดการแนะแนว" ควรจะต้องมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ เป็นต้น

2. โปรแกรมกิจกรรมเรื่อง... ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมิน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความหมายชุดการแนะแนวดังนี้

ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด ได้แก่ แบบสอบถาม

2. โปรแกรมกิจกรรมเรื่องการทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์ (2532 : 56) ทดลองชุดการแนะแนวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 55 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมียกระดับผลสัมฤทธิ์เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 60) ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

นอกจากนี้ มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับชุดการแนะแนวในลักษณะของชุดการแนะแนวอาชีพ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

กฤษฎา จันทรวีภาค (2527 : 34) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ จำนวน 70 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีบรรยาย

สำหรับ ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 52) ทำการทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และ สมบอง สุขศกุงการกิติ (2530 : 65) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 60 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยชุดการแนะแนวอาชีพ มีคะแนนความสนใจด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติด และยังสามารถลดปัญหาในการเลือกอาชีพ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพ และความสนใจด้านอาชีพของผู้เรียนได้สูงขึ้นกว่าการสอนแบบบรรยายและการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยจึงคิดว่า ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่น่าจะนำมาใช้ในการพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาในการปรับตัวได้และต้องการทราบว่าการปรับตัวของนักเรียนเกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่มหรือไม่ กล่าวคือ นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงจะมีการพัฒนาการทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่ม

ความหมายของการทำงานกลุ่ม

นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2528 : 3) ให้ความหมายของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไว้ว่า

หมายถึง การที่บุคคลหลาย ๆ คนมาทำงานด้วยกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเดียวกัน ทุกคนในกลุ่มจึงมีใจตรงกัน ทำงานร่วมกันให้เต็มที่ สุดฝีมือและประสานงานกันเป็นอย่างดี เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ พรหมพิศ วาณิชการ (2528 : 135) ที่กล่าวว่า การทำงานแบบกลุ่มเป็นการกระทำการกิจกรรมร่วมกันของบุคคลในกลุ่ม ซึ่งร่วมกันวางแผนตามเป้าหมายและจัดประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ขึ้นทั้งในตัวบุคคล และในกลุ่ม และสมชาย นวรัตน์ (2521 : 777) ก็อธิบายว่า การทำงานกลุ่ม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เข้ามาร่วมกันในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ บอร์แมน (สุกิจ ศรีปัดดา. 2528 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Borman. 1972 : 6) อธิบายความหมายของการทำงานเป็นกลุ่มว่าเป็นการทำงานร่วมกันของคนประมาณสามคนหรือมากกว่า มาทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ดังนั้นการทำงานเป็นกลุ่มอาจจะมีการทำงานในระยะเวลายสั้น หรือระยะเวลายาวนานก็ได้แล้วแต่จุดมุ่งหมายของงานและลักษณะของงานที่ทำ

จากความหมายของการทำงานกลุ่มดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของการทำงานกลุ่มว่า หมายถึง การกระทำการกิจกรรมร่วมกันของบุคคลอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทฤษฎีการทำงานกลุ่ม

ทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มและการทำงานร่วมกันนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่จะพยายามสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกกลุ่มในระดับสูงที่สุดที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้ดี ได้มีผู้เสนอทฤษฎีที่น่าสนใจไว้แตกต่างกัน ดังนี้

1. ทฤษฎีการทำงานร่วมกัน ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย จอร์จ โฮแมนส์ (George Homans) ทฤษฎีนี้อธิบายเป็นหลักการสำคัญว่า การกระทำร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 3 อย่าง คือ 1) กิจกรรม 2) การกระทำร่วมกัน 3) ความรู้สึก องค์ประกอบทั้งสามนี้ จะเกี่ยวข้องโดยตรงระหว่างกันกล่าวคือ ถ้าบุคคลยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากเท่าไร การกระทำร่วมกันและความรู้สึกของพวกเขาก็จะมีมากขึ้นด้วย บุคคลต่าง ๆ ภายใน

กลุ่มเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นไม่เพียงแต่อยู่ใกล้ชิดกันเท่านั้น พวกเขาต้องทำการตัดสินใจ ติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และประสบความสำเร็จในเป้าหมายอีกด้วย สมาชิกในกลุ่มหรือanonการที่เกี่ยวข้องกับลักษณะดังกล่าว มีแนวโน้มจะรวมกันเข้าเป็นกลุ่มที่มีพลังสูงมาก (สมยศ นาวิการ, 2523 : 234)

2. ทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน ผู้พัฒนาความคิดของทฤษฎีนี้คือ เบลค (Blake) และมูตัน (Mouton) แห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัส ทฤษฎีนี้เชื่อว่า คนต้องการจะทำงานให้ได้ผล ต้องการมีส่วนร่วมในงานที่เขารับผิดชอบ และต้องการที่จะทำให้การทำงานแบบการเข้ามามีส่วนร่วมในผล ย่อมกระทำได้ด้วย การสร้างบรรยากาศขององค์การที่จะช่วยให้สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการทำงานจริงจัง ทฤษฎีตาข่ายนี้มีความเชื่ออย่างฝังใจว่าผลงาน ย่อมเกิดจากการบูรณาการหรือการประสมประสานความต้องการขององค์การและของคนเข้าด้วยกัน (โรสlyn ภาพจน์, 2521 : 118 - 119) กล่าวโดยสรุปแล้วทฤษฎีนี้เชื่อว่า การทำงานโดยกลุ่ม นั้นจะต้องให้ได้ทั้งผลงานและความร่วมมือร่วมใจของผู้ทำงาน

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม ทฤษฎีนี้มุ่งหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคน อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ และปรับปรุงการทำงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ ทฤษฎีนี้จึงมุ่งศึกษาธรรมชาติของคน พฤติกรรม ธรรมชาติของกลุ่ม ลักษณะการรวมกลุ่ม องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของกระบวนการทำงานของกลุ่ม เป็นต้น (ทศนา แชนมณี และคนอื่น ๆ, 2522 : 1) มีผู้ศึกษาค้นคว้าแยกเป็นทฤษฎีย่อย ๆ อีกหลายทฤษฎี ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (Group syntality theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนา โดย แคทเทล (Cattel) ทฤษฎีนี้อาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement theory). คือกฎแห่งผล (Law of effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่ม แนวคิดนี้ ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้ (ทศนา แชนมณี และคนอื่น ๆ, 2522 : 12 - 13)

3.1.1 ลักษณะของการรวมกลุ่มจะประกอบด้วย สมาชิกที่มีลักษณะเฉพาะตัว ได้แก่ สติปัญญา ทัศนคติ บุคลิกภาพ ซึ่งทำให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความสามารถของกลุ่ม การกระทำของสมาชิกร่วมกัน รวมทั้งพฤติกรรมหรือการแสดงออกของ สมาชิก นอกจากนี้แต่ละกลุ่มจะมีโครงสร้างภายในเฉพาะ เช่น มีการแสดงบทบาท ตำแหน่ง

หน้าที่ มีการสื่อสารระหว่างสมาชิก เป็นต้น

3.1.2 หลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม หมายถึง การแสดงกิจกรรม หรือความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะสองประการคือ ประการแรกเป็นลักษณะที่ทากให้กลุ่มรวมกันได้ หมายถึงลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมเพื่อให้ความสัมพันธ์ของสมาชิกเป็นไปอย่างราบรื่น และก่อให้เกิดความสามัคคี ประการที่สองได้แก่ ลักษณะที่ทากให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ หมายถึง กิจกรรมที่สมาชิกกระทำเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

3.2 ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (FIRO : Fundamental Interpersonal Relations Orientation) ผู้เป็นเจ้าของทฤษฎีนี้คือ ชูลซ์ (Schultz) ทฤษฎีนี้จะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากันโดยเชื่อว่า ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตัวในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น (ทิสนา แชมมณี และคนอื่น ๆ. 2522 : 16 -18) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมี 3 ลักษณะดังนี้

3.2.1 ความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น ได้แก่ ความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีส่วนเป็นพวกกับคนอื่น เป็นคนที่อยู่ในพวกนั้นด้วย ซึ่งบุคคลพยายามจะแสดงออกเพื่อให้เกิดชื่อเสียง การเป็นที่ยอมรับ และความมีเกียรติ เป็นต้น

3.2.2 ความต้องการในการควบคุม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตัดสินใจ เพื่อจะมีอิทธิพล มีอำนาจ หรือความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น ซึ่งอาจจะแสดงออกใน 2 ลักษณะ คือ การควบคุมผู้อื่น หรือการถูกผู้อื่นควบคุม

3.3.3 ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองคน เช่น ความรัก ความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างความผูกพันทางอารมณ์ เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมต่อกัน

เมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กันแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมและความต้องการเฉพาะตน ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มอาจเป็นไปในลักษณะที่เข้ากันได้หรือเข้ากันไม่ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่สัมพันธ์กันเป็นสำคัญ

ลักษณะที่บุคคลพยายามปรับตัวเข้ากันมี 3 ลักษณะ คือ

1. การพยายามปรับตัวเข้าหากันโดยแสดงความรู้สึกที่ต้องการ โดยบุคคลจะแสดงความ

รู้สึกของตน 3 ประการดังกล่าวข้างต้นคือ อยากร่วมเป็นพวก อยากร่วม และอยากเป็นที่รักใคร่ ถ้าบุคคลมีความต้องการคล้ายกันก็จะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. การพยายามปรับตัวเข้าหากันโดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ริเริ่ม กล่าวคือ จะมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้แสดงความต้องการของตน โดยพยายามริเริ่มกิจกรรมของกลุ่ม ถ้าผู้อื่นซึ่งเป็นผู้รับไม่ต้องการจะร่วมกิจกรรมนั้น ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นไปในลักษณะที่สมาชิกเข้ากันไม่ได้

3. การปรับตัวโดยการแลกเปลี่ยนความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนปรารถนา โดยแสดงความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมมาให้อีกคนหนึ่งทราบ และถ้าความพอใจของสมาชิกหรือบุคคลไม่สามารถแสดงความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนพอใจให้บุคคลอื่นทราบ คนในกลุ่มก็เข้ากันไม่ได้

จากทฤษฎีการทำงานกลุ่มดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละทฤษฎีได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกันกล่าวคือ มุ่งที่จะอธิบายพฤติกรรมการทำงานของบุคคลและความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มเป็นหลัก แนวคิดเหล่านี้ผู้วิจัยได้ยึดเป็นหลักทุกทฤษฎีในการศึกษาครั้งนี้

รูปแบบการทำงานโดยกลุ่ม

รูปแบบการทำงานโดยกลุ่ม หรือแบบของกลุ่มทำงาน หรือแบบของคณะทำงานนี้ ตามปกติเท่าที่ปรากฏในองค์การทั่ว ๆ ไปนั้น มี 3 ลักษณะดังต่อไปนี้ (Stoner. 1978 : 291)

1. กลุ่มผู้สั่งการ (Command group) หมายถึง กลุ่มที่ประกอบขึ้นด้วยผู้จัดการและผู้บริหารระดับหัวหน้ากับผู้ที่ทำหน้าที่รองลงมา รวมกันเป็นกลุ่มทำหน้าที่สั่งงานต่าง ๆ บางทีก็เรียกกลุ่มทำงานชนิดนี้ว่า กองบัญชาการ คณะกรรมการอำนวยการ สภา หรือชื่ออื่น ๆ ตามแต่จะเห็นสมควร

2. คณะกรรมการผู้ทำงาน (Committee หรือ Task force) บางครั้งเรียกว่า คณะทำงาน กลุ่มแบบนี้ตั้งขึ้นเพื่อทำกิจกรรมบางอย่างเฉพาะครั้งคราว บางทีก็เรียกว่า คณะกรรมการเฉพาะกิจ เมื่อภารกิจบรรลุเป้าหมายกลุ่มก็สลายไป

3. กลุ่มออรุณัย (Informal groups) หรือกลุ่มนอกแบบ กลุ่มแบบนี้ไม่เป็นทางการ บางครั้งก็เกิดขึ้นในองค์การไม่ว่าจะมีความจำเป็นในเชิงบริหารหรือไม่ก็ตาม เช่น กลุ่มผู้บริหาร

อาหารมังสวิรัต กลุ่มนักสะสมสมบัติ เป็นต้น

จะเห็นว่า กลุ่มแบบ 2 กลุ่มแรกถือเป็นกลุ่มที่เป็นทางการ เพราะมีการบริหารกลุ่ม มีการกำหนดสมาชิกภาพ และทิศทางการปฏิบัติงานที่จะไปให้ถึง ส่วนกลุ่มแบบไม่เป็นทางการนั้น เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นโดยปราศจากกระบวนการการดำเนินงานและระบบการควบคุมดังกล่าว มีการเกิดขึ้น คงอยู่ สลายไปตามงานที่ต้องการทำ กำหนดเวลาไม่ได้แน่นอน

พลังกลุ่มและหลักของพลังกลุ่ม

พลังกลุ่มเป็นพลังหรือสภาพของอิทธิพลในกลุ่ม ประกอบด้วยขบวนการของสมาชิกที่ถูกกล่อมเกลามาโดยประสบการณ์ของกลุ่ม จะทำให้พบว่า ทำไมกลุ่มมีพฤติกรรมดั่งนั้นหรือสมาชิกในกลุ่มมีพฤติกรรมดั่งนี้ ทำไมบางกลุ่มทำงานได้ดีในโครงการหนึ่ง พลังกลุ่มจึง เป็นความเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวในกลุ่ม (हत्य ओछाढषु. म.प.प. : 14)

หลักของพลังกลุ่ม

หลักของพลังกลุ่มประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ทั้งของสมาชิกและของผู้นำ ดังนี้ (लगु णरुतु. 2521 : 56 - 58)

1. จะต้องมีการให้เกียรติแก่ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มทุกคนโดยเชื่อว่าทุกคนมีสิ่งดี แต่จะแสดงออกมาหรือไม่เป็นเรื่องของโอกาสและสิ่งเร้าที่เหมาะสม
2. สมาชิกทุกคนมักจะพอใจที่ได้รับการสนองตอบความต้องการแก่เขา
3. การสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่ต้องสร้างขึ้นในกลุ่ม
4. หน้าที่และบทบาทของสมาชิกในกลุ่มต้องกำหนดให้แจ่มชัด
5. ความคิดที่แตกต่างจากกลุ่มควรได้รับการพิจารณาและประสานเข้าด้วยกัน
6. สมาชิกต้องมีความรู้สึกร่วมกัน
7. การจัดกิจกรรมบ่อยครั้งทำให้สมาชิกได้รับประสบการณ์มากขึ้น และเป็นประโยชน์แก่สมาชิกเอง

8. กระบวนการในการแก้ปัญหากลุ่ม ควรได้รับความสนใจมากพอ ๆ กับความชื่นชมในความสำเร็จของกลุ่ม

9. ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องหาสาเหตุเพื่อแก้ไข

10. การสื่อความหมายภายในกลุ่มมีความสำคัญมาก ต้องทำให้การสื่อความหมายมีประสิทธิภาพด้วย

11. โดยปกติทุกคนย่อมมีความต้องการเป็นผู้นำบ้าง ดังนั้นในบางเรื่องควรมีการเปลี่ยนผู้นำโดยการคัดเลือกจากกลุ่ม

12. การปฏิบัติงานของกลุ่มควรดำเนินไปพร้อม ๆ กัน

องค์ประกอบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

นิพนธ์ จิตต์กัณฑ์ (2528 : 3 - 7) กล่าวถึงองค์ประกอบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและปัจจัยในการสร้างกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

องค์ประกอบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมี 3 ลักษณะคือ

1. องค์ประกอบด้านสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 4 อย่าง คือ
 - 1.1 มีเจตคติที่ดีและตั้งใจทำงาน
 - 1.2 มีทักษะในการทำงานนั้น
 - 1.3 มีความร่วมมือและประสานงานกันเป็นอย่างดี
 - 1.4 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. องค์ประกอบด้านผู้นำกลุ่มประกอบด้วย
 - 2.1 มีคุณสมบัติของผู้นำที่ดี
 - 2.2 มีความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของกลุ่ม
 - 2.3 มีเทคนิคในการจูงใจสมาชิก
 - 2.4 เอาใจใส่กลุ่ม
 - 2.5 มีความเข้าใจในพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน

- 2.6 มีความรอบรู้และความรู้ในการวางแผน การปฏิบัติงาน การติดตามประเมินผล
3. องค์ประกอบด้านการจัดกลุ่ม ประกอบด้วย
 - 3.1 มีเป้าหมายของกลุ่มชัดเจน
 - 3.2 มีกลไกย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงผลงาน
 - 3.3 มีวิธีการทำงานของกลุ่มอย่างมีระบบซึ่งสมาชิกเข้าใจอย่างดี
 - 3.4 มีรูปแบบการประสานงานอย่างดี
 - 3.5 มีการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมอยู่เสมอ
 - 3.6 มีการจัดเงื่อนไขในการเสริมพลังกลุ่มที่ดี

ลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

เมืองทอง แคมมณี (2522 : 151 - 154) จำแนกคุณสมบัติของกลุ่มที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลักษณะขององค์ประกอบของกลุ่ม ได้แก่ 1) สมาชิก 2) ผู้นำ 3) กลุ่ม ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. สมาชิกต้องยึดมั่นในอุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ช่วยกันกำหนดขึ้นมา พยายามปรับค่านิยมและวัตถุประสงค์ให้กลมกลืนกัน มีความภักดีต่อกลุ่ม ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เชื่อในความสามารถของเพื่อนสมาชิกและพร้อมที่จะช่วยเหลือกันเสมอ พยายามให้ข้อมูลที่ต้องการแก่กัน รวมทั้งสนใจในข้อมูลที่เพื่อนสมาชิกหาให้ นอกจากนี้ยังต้องมั่นใจในการตัดสินใจด้วยตนเองและผลักดันมีอิทธิพลเหนือกันได้

2. ผู้นำต้องเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกเป็นเป็นอย่างดีและยึดมั่นในคุณสมบัติของผู้นำที่ดี

3. กลุ่มต้องตั้งอยู่ได้นานพอสมควร กำหนดวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นที่พอใจของสมาชิก แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของกลุ่มมีความสำคัญ อย่างไรก็ตามกลุ่มควรมีบรรยากาศที่มีลักษณะให้ความสนับสนุนแก่สมาชิก พยายามช่วยให้สมาชิกแต่ละคนได้พัฒนาตนเอง กระตุ้นให้สมาชิกมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้กลุ่มควรใช้การติดต่อสื่อสารให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รวมทั้งการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ทุกคนเข้าใจกันได้

งานทองเดียวกัน ทิศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ (2528 : 11 - 12) กล่าวถึง

คุณสมบัติของกลุ่มที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยจำแนกตามลักษณะองค์ประกอบของกลุ่ม คือ ผู้นำ สมาชิก ลักษณะกลุ่มและกระบวนการกลุ่มไว้ดังนี้

1. ผู้นำกลุ่มต้องได้รับการคัดเลือกเป็นอย่างดี มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าในสถานการณ์ใด มีความอดทนและตั้งใจจริง กระตุ้นให้สมาชิกทำงานร่วมกันมากกว่าแข่งขันกัน มีความรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น และไม่เผด็จการ

2. สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างของกลุ่ม แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมแต่ละอย่างด้วย รวมทั้งต้องร่วมกันทำงานเพื่อจุดมุ่งหมายของกลุ่มช่วยกันแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นอกจากนี้สมาชิกต้องฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่ดูถูกความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นกลุ่มจะต้องศึกษาสาเหตุอย่างรอบคอบ และพยายามตัดสินใจเลือกหาวิธีการและเหตุผลที่ดีที่สุด เหมาะสม ถูกต้อง เป็นข้อยุติการแก้ปัญหาของกลุ่ม อย่างไรก็ตามสมาชิกต้องเป็นผู้ประเมินผลประสิทธิภาพของกลุ่ม และตัดสินใจว่าจะปรับปรุง ส่งเสริมการทำงานให้ดีขึ้นอย่างไร

3. ลักษณะกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการทำงานกลุ่มคือ 5 - 15 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง กิจกรรมและอุปกรณ์เครื่องมือ ตลอดจนการจัดที่นั่งที่จะทำการทำงานเป็นไปตามเป้าหมายที่นิยมคือ สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน บรรยากาศของกลุ่มต้องเป็นกันเอง ไม่เป็นทางการหรือมีระเบียบเกินไป ทั้งนี้กลุ่มจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม มีการวางแผนร่วมกัน แบ่งงานกันทำ ตกลงกติกาการทำงานเพื่อให้สมาชิกเข้าใจและปฏิบัติเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่ม มีการตัดสินใจร่วมกันโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ เน้นการทำงานร่วมกันและส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่ม

นอกจากนี้ นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2528 : 3 - 7) กล่าวถึงปัจจัยในการสร้างกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่แน่นอนชัดเจน
2. มีการยอมรับความแตกต่างกันของบุคคลในกลุ่ม
3. บุคคลในกลุ่มร่วมมือร่วมใจกันทำงานไม่แข่งขันกัน
4. กลุ่มมีบรรยากาศในการทำงานดี
5. การสื่อข้อความในกลุ่มเป็นไปโดยสะดวก

6. ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของกลุ่ม
7. มาตรฐานในการปฏิบัติงานของกลุ่มทุกคนยอมรับ
8. มีความยืดหยุ่นในการรวมกลุ่มสูง
9. มีการกำหนดบทบาทของบุคคลในกลุ่มชัดเจน
10. มีการทบทวน ประเมินผล และแก้ไขผลงานของกลุ่มอยู่เสมอ

จากการศึกษาลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพในการทำงานนั้น โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในการทำงานนั้น เป็นกลุ่มที่ยึดถือหลักการสำคัญ คือ เน้นทั้งด้านงาน เนื้อหา ความรู้ ขณะเดียวกันก็พยายามอย่างเต็มที่ให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาบุคคลในทุกระดับเป็นสำคัญ

ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม

ดัน (Dunn. 1972 : 154) กล่าวว่า การสร้างกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกันในการเรียน จะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวหรืออยู่คนเดียว การทำงานร่วมกันต่างฝ่ายต่างรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และช่วยกันรับผิดชอบในด้านการเรียนด้วยความเชื่อมั่นตนเอง จึงไม่เป็นการระแวกเกินไปสำหรับเด็ก นอกจากนี้การเรียนโดยการทำงานเป็นกลุ่มยังทำให้รู้สึกสนุกสนานและสร้างความสามัคคีขึ้นในกลุ่ม ต่างวางใจว่าแต่ละคนจะช่วยกันส่งเสริมให้กลุ่มมีความก้าวหน้าขึ้น

ยัง (Young. 1972 : 634) อธิบายถึงข้อได้เปรียบของการเรียนโดยการทำงานเป็นกลุ่มว่า ทำให้การทำงานของครูมีความคล่องตัวมากขึ้นมีเวลามากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน เพราะนักเรียนจะเป็นผู้อธิบายกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่มตนเอง บรรยายภาคเรียนจะเป็นกันเองมากขึ้น เป็นการสร้างเสริมความสามัคคี และลดปัญหาระเบียบวินัย นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหานักเรียนบางคน เพราะการทำงานร่วมกันจะทำให้ทุกคนรู้สึกว่ามีคุณค่าต่อกลุ่มเท่ากัน ฝึกให้นักเรียนรู้จักการเสนอแนะและการซักถาม ฝึกให้เป็นผู้กว้างขวางในการค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียนด้วย

นอกจากนี้ ทฤษฎี อติชาติพงศ์ (ม.บ.ป. : 13) กล่าวถึงประโยชน์ของการทำพานกลุ่มไว้ว่า ช่วยให้ผู้สมาชิกเกิดความรู้สึกไวต่อปฏิกริยาโต้ตอบภายในกลุ่ม เพื่อจะได้รับความรู้ในเรื่องความรับผิดชอบของหัวหน้าและสมาชิกที่ดี อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้และทักษะในสังคมประชาธิปไตยรวมทั้งการนำาไปประยุกต์ใช้กับเพื่อนร่วมงานและนักเรียนในการแนะแนวหมู่

จากเอกสารดังกล่าวพอสรุปได้ว่าการทำพานกลุ่มมีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งแก่ครูและนักเรียน การที่นักเรียนสามารถที่จะทำพานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีในโรงเรียน จะทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างกว้างขวางในการประกอบอาชีพในที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำพานกลุ่ม

งานวิจัยในประเทศ

วรัญญา อีธรรมมาร (2528 : 65 - 70) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการแก้ปัญหาระเบียบวินัยนักเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลอง มีพัฒนาการของพฤติกรรมการทำพานกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ไม่ใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ

ในปีเดียวกันนั้น สุภกิจ ศรีบัดดา (2528 : 152 - 164) ศึกษาเรื่องการแบ่งความรับผิดชอบและการจัดสรรสิ่งจูงใจในการทำพานกลุ่มกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูมหาสารคาม จำนวน 240 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 48 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 5 คน โดยกำหนดให้ทำพานเป็นกลุ่มภายใต้เงื่อนไขการกำหนดหน้าที่การทำงานและการจัดสรรสิ่งจูงใจ ที่แตกต่างกันสี่แบบ แต่ละแบบมีกลุ่มย่อยที่ทำพานโดยวิธีเดียวกัน 12 กลุ่ม ผลการวิจัย พบว่าการทำพานกลุ่มแบบที่มีการแบ่งหน้าที่และจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน ให้ค่าผลลัพธ์การทำพานสูงสุด การทำพานแบบไม่มีการแบ่งหน้าที่และจัดสรรสิ่งจูงใจแบบขัดกัน ให้ค่าผลลัพธ์การทำพานต่ำสุด การทำพานกลุ่มโดยวิธีแบ่งหน้าที่การทำงานก่อนการลงมือทำพาน ให้ค่าผลลัพธ์การทำพานสูงกว่าการทำพานกลุ่มโดยวิธีไม่มีการแบ่งหน้าที่การทำงานก่อนลงมือทำ และการทำพานกลุ่มโดยวิธีที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน ให้ค่าผลลัพธ์การทำพานสูงกว่าการทำพานกลุ่มโดยวิธีที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบ

ขัดกัน

สำหรับ ไชยรัตน์ ปราณี (2531 : 82) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรม การทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินติเคตกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จำนวน 60 คน กลุ่มทดลอง 30 คนได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบซินติเคต และกลุ่มควบคุม 30 คนได้ รับการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

สเปรนเจอร์ (Sprenger. 1973 : 15) นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไปใช้สอนวิชา ภาษาต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยฟูเจนาในไต้หวัน ผลการทดลองพบว่าผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมาก จากการเรียนเป็นกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้รู้จักการทำงานร่วมกันและมีการพัฒนาทักษะ ในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างมาก

เดวิดสัน (Davidson. 1974 : 104) ทดลองสอนด้วยการให้ทำงานเป็นกลุ่มกับนัก เรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 5 ห้องของมูลนิธิอเมริกันเม็กซิโก (The American School Foundation Mexico City, Mexico) วิชาที่สอนเป็นวิชาพีชคณิต ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนมีความพอใจและชอบวิธีการเรียนเป็นกลุ่มแต่ต้องการให้ครูบังคับสมาชิกในกลุ่มให้ทำงาน ร่วมกันมากกว่านี้

กู๊ด และคนอื่น ๆ (Good and others. 1989 - 1990 : 56 - 62) ศึกษาการ ใช้การทำงานกลุ่มในการสอนคณิตศาสตร์ ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากครูมากกว่า 400 คน ที่ใช้การ ทำงานกลุ่มในการสอนคณิตศาสตร์มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 15 ห้อง โดยการสุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ 5 คนแรกสูงสุดและ 5 คนสุดท้าย แล้วสุ่มนักเรียนมา 2 คน ทำการสังเกตอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งสัมภาษณ์ ผลการศึกษา

พบว่า การทำงานกลุ่มช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความกระตือรือร้น การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและ
เพิ่มพูนความคิดเชิงคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่มีความสามารถสูงมีแนวโน้มที่จะควบคุม
กลุ่มได้หรือไม่ก็ทำงานตามลำพัง อีกทั้งนักเรียนต้องได้รับการพัฒนาการสื่อสารขณะที่เรียนคณิตศาสตร์
ร่วมกัน

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า การทำงานกลุ่มเป็นสิ่งที่พัฒนาได้
บุคคลที่ได้รับการพัฒนาในเรื่องนี้จะเป็นผู้ที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างสัมพันธภาพ
กับผู้อื่นได้ดี การทำงานกลุ่มสามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนได้หลายวิชา นอก
จากนี้ยังช่วยในการพัฒนาทักษะในการติดต่อสื่อสารอีกด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

ความหมายของการปรับตัว

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 180) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคล
พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และ
ปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคม
หรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

อรทัย ชื่นมณูชัย (ม.บ.บ. : 11) กล่าวว่า การปรับตัว คือ ปฏิกริยาของเราที่มีต่อสิ่ง
แวดล้อม คนเราแต่ละคนจะพยายามฟันฝ่าให้ได้ในสิ่งที่ต้องการให้สำเร็จถึงจุดมุ่งหมายแต่ละอย่าง
ที่ตนวางไว้พยายามให้ความหวังลุล่วงไปสมความปรารถนา แต่ขณะเดียวกันคนเราก็จะอยู่ได้อิทธิพล
และความกดดันของสิ่งแวดล้อมมาให้ประพฤติดุปฏิบัติในแนวใดแนวหนึ่งแล้วแต่สภาพการณ์กาลเทศะหนึ่ง ๆ
ไป ดังนั้น การปรับตัวจะรวมถึงการปรองดองไกล่เกลี่ยความต้องการส่วนตนให้สอดคล้องกับความ
ต้องการของสิ่งแวดล้อมด้วย

โกลแมนและแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69 ; อ้างอิงมาจาก Coleman
and Hammen. 1964 : 69) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง ผลของความพยายาม
ของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ

ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวแล้วและสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971 : 73) อธิบายว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิกิริยาได้ตอบกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นการปรับตัวเข้ากับปัญหารวมถึงการปรับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ให้เข้ากับความต้องการด้วย

จากคำจำกัดความดังกล่าวสรุปได้ว่า การปรับตัว เป็นกระบวนการที่บุคคลมีปฏิกิริยาได้ตอบกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ บุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการอย่างเหมาะสม จนสามารถดำรงอยู่ในสภาพการณ์นั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข

สาเหตุของการปรับตัว

วารินทร์ สายือบเอื้อ (2522 : 159 - 160) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจและความคับข้องใจ นักจิตวิทยาได้แบ่งความต้องการพื้นฐานของบุคคลไว้หลายอย่างด้วยกัน โดยเฉพาะมาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็นขั้นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความต้องการด้านร่างกาย

1.2 ความต้องการความปลอดภัย

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ เช่น ต้องการความรักความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เช่น ต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือตนเอง และการยอมรับจากสังคม

1.5 ความต้องการสัจการแห่งตน หรือต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้เข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังความสามารถของตนเองให้เต็มที่เพื่อ

อุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่วิทยาการและมวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการเกี่ยวกับชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. เกิดจากความขัดแย้ง หมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกกระทำทั้งสองได้ในขณะ เดียวกันแต่จะต้องเลือกกระทำเพียงอย่าง เดียว ซึ่งมี 3 ลักษณะ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่จะต้องเลือกเพียงอย่าง เดียว ในสิ่งที่ตัวเองชอบเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งเลือกยาก กว่าที่จะเลือกได้ต้องใช้เวลาแม้จะ เลือกแล้วก็ยังเสียค่าสิ่งที่ไม่สามารถเลือก

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งต้องการเลือกในสิ่งที่ไม่ ชอบ ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ เลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นตนเองไม่ชอบเลย แต่ก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เกิดขึ้นในกรณีสิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่ต้อง เลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่า ๆ กันทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ก็ต้องเลือก เพียงอย่างเดียว

ลักษณะของการปรับตัวที่ดี

รัตน ยัญทิพย์ (2522 : 32 - 33) กล่าวว่า การปรับตัวได้ดีนั้นจะมีการแสดงออก ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีบมด้อยไม่เกรงกลัว ตำแหน่งหรือความยิ่งใหญ่ ไม่ก้าวร้าว ขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถและความสำเร็จของผู้ที่ เหนือกว่าตน

2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง มีความกล้าที่จะเผชิญกับชีวิต แม้ว่าจะมีเหตุร้ายบางขณะก็ ไม่ท้อแท้ กล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ

3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มองบุคคลอื่นในแง่ดีปราศจากอคติใด ๆ

4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม หมายความว่า ไม่เป็นผู้ที่มีแต่ความเบียดเบียน ไม่มีการทะเลาะ ร้าวทบ่อย ๆ และ ไม่ยุติธรรมต่อบุคคลอื่น

5. ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติกอหย่อน เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้

าให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว

6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของผู้อื่น

7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ

8. มีความเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง รู้จุดเด่นและบด้อยของตนเอง

9. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม นั่นคือ ทำหน้าที่สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม

10. มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกว่าตนไม่ถูกบังคับ

มณูญ คณะวัฒนา (2526 : 141 - 143) กล่าวถึงลักษณะของคนที่มีปรับตัวได้ดี ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self - knowledge) เป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดี คือ รู้ถึงพลังจิต แรงจูงใจ ความปรารถนา ความทะเยอทะยาน ความรู้สึก ความสามารถและอารมณ์ต่าง ๆ ของตนเอง นั่นคือจะต้องเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับตนเองได้หมดทั้งพฤติกรรมและความรู้สึก

2. ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีค่า (Self - esteem) ประกอบด้วยความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองและสามารถที่จะทำหน้าที่ให้แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้สึกมั่นคงอบอุ่น (Feeling of security) คนที่มีปรับตัวได้ดีมีความรู้สึกที่ตนได้รับการยกย่องว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สำคัญที่สุดคือ มีอิสระในการแสดงออกต่อสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการรับและให้ความรัก (Ability of accept and give affection) การปรับตัว หมายถึงความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้อย่างน่าพอใจ คนที่มีปรับตัวได้ดีจะมีความรู้สึกนึกคิดถึงความต้องการและความรู้สึกของคนอื่น ๆ นั่นคือสามารถล่วงรู้ถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ และรักษาความสัมพันธ์ที่มีทั้งการให้และการรับไว้ได้

5. ความพอใจต่อความปรารถนาทางกาย (Satisfaction of bodily desires) คนที่มีปรับตัวได้ดีจะมีทัศนคติต่อการทำมาหากินของร่างกายของตนอย่างสมบูรณ์ ไม่หมกมุ่นครุ่นคิดวิตกกังวล

6. ความสามารถที่จะเป็นผลิตผลและมีความสุข (Ability to be productive and happy) เป็นผู้ที่ใช้ความสามารถต่าง ๆ ในการทำงานหรือความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้อย่างดีและกว้างขวาง มีความสนุกและกระตือรือร้น

7. ปราศจากความตึงเครียดและความรู้สึกว้าวที่เกินขีด (Absence of tension and

hypersensitivity) คนที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความทุกข์ที่เกิดจากความวิตกกังวลและความตึงเครียด ซึ่งมีผลสะท้อนให้เกิดอาการอื่น ๆ ตามมา

นอกจากนี้ โรเจอร์ส (โรดนา ยัณทิพย์. 2522 : 19 -20; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1974) กล่าวถึงการปรับตัวที่ดีว่า หมายถึงการที่บุคคลมีความเข้าใจตนเองและเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง เมื่อบุคคลรู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพ ความสามารถ แรงบันดาลใจ และทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุคคลอื่น ก็จะไม่มีความตึงเครียด ซึ่งเป็นการปรับตัวที่ดีทางจิตวิทยา

เมื่อพิจารณาลักษณะบุคคลที่ปรับตัวได้ดีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถเข้าใจตนเอง และยอมรับสภาพของตนเอง สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ปฏิบัติตนตามมาตรฐานของสังคม มีอารมณ์มั่นคงและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมได้ดี

ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี

โรเจอร์ส (Rogers. 1962 : 360 - 361) แบ่งลักษณะของเด็กที่ปรับตัวไม่ดีไว้ 3 พวกคือ

1. พวกที่ไม่ค่อยยอที่ดีที่จะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น เด็กที่มีวุฒิภาวะเร็วจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน หรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ค่อยมีความหมายต่อบุคคลเหล่านั้นัก บางคนมีความรู้สึกแฉะและมักจะกล่าวความตรงไปตรงมาของเพื่อน ๆ เมื่อตอนเป็นเด็กก็มักจะไม่รู้ว่าจะหาตัวให้เข้ากับเพื่อนได้อย่างไร มักจะขัดแย้งความเบ้าเบสยาวโดยหันไปชื่นชมกับสิ่งที่ตนเองกระทำ เด็กเหล่านี้ไม่มีความสุขและมีความทุกข์ในการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. พวกที่สังคมเมินเฉย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นที่จะเร้าให้มีส่วนร่วมในกลุ่ม การเข้าสังคมอาจเพิ่มขึ้นถ้าได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็ก ๆ ให้ความสำคัญเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการรับผิดชอบงาน และให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ค่อย ๆ เพิ่มทักษะทางสังคมจนเพียงพอที่จะเข้ากับสถานการณ์ได้
3. พวกที่สังคมชิงช้า พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแต่ถูกขัดขวาง ไม่ทราบวิธีที่จะเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็น หรือขาดทักษะทางสังคมที่จะทำให้อุปสรรคความสำเร็จ

นอกจากนี้ ราศรี ธรรมนิม (2524 : 185) กล่าวถึงบุคลิกภาพที่แสดงออกของเด็กที่ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ว่าอาจมีได้ 2 ลักษณะ คือ 1) ก้าวร้าว คุยโว ใช้อวดเกี่ยวกับความสามารถของตน และ 2) กอหยิ่ง เก็บตัว ไม่พูด ไม่สังคมกับใคร นอกจากนี้ลักษณะอื่นๆ โดยทั่วไปคือ การไม่ได้รับความนิยมจากเพื่อน จากครู เวลาทำงานบางคนมักชอบเถียงผู้อื่นทั้งๆ ที่ตนเองไม่มีความสามารถช่วยทำงานกลุ่มดำเนินไปได้อย่างดี

จากลักษณะบุคคลที่ปรับตัวไม่ดีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวไม่ดีเป็นบุคคลที่ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ทำงานกลุ่มกับเพื่อนไม่ได้ เป็นพวกชอบใช้อวดหรือไม่มีก็ไม่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น ขาดทักษะในการที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

การปรับตัวในการทำงานกลุ่ม

ชินน์ (Shinn. 1986 : 23 - 41) กล่าวว่า การเข้ากันได้ดีกับผู้อื่น มีความหมายหลายประการ หมายถึง ความเอื้อเฟื้อ การร่วมมือและการรู้จักกาลเทศะ หรืออาจหมายถึงความกระตือรือร้น การช่วยเหลือผู้อื่นและความภาคภูมิใจ การนับถือผู้อื่น รวมทั้งกระตุ้นให้เขาทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้และมีการเปิดใจกว้างพร้อมที่จะรับคำวิพากษ์วิจารณ์ได้และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างใดก็ตามไม่มีใครเข้ากันได้ดีกับทุกคน ทุกเวลา แต่การเข้ากันได้ดีกับผู้อื่นเป็นคุณสมบัติที่สำคัญทั้งต่อหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว และเป็นคุณสมบัติที่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้

ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนั้นบุคคลจะต้องเผชิญหน้ากับคนอื่นที่ยังไม่พัฒนาคุณลักษณะที่ดี การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการปรับตัวจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ความสัมพันธ์อันระหว่างกลุ่มเพื่อนร่วมงานจะเป็นเครื่องตัดสินว่า การทำงานเป็นกลุ่มมีประสิทธิภาพเพียงใด บุคคลจึงควรพยายามปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้ความร่วมมือในการทำงาน
2. ความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม
3. มีความนับถือต่อกัน
4. มีความเอื้อเฟื้อและมีน้ำใจต่อกัน
5. มีจิตใจที่เปิดกว้างสามารถปรับเปลี่ยนความคิดของตนได้

6. รู้จักก่อนมีคน

7. ไม่คิดว่าตนมีความสำคัญจนกลุ่มขาดเสียมิได้

สำหรับ ธารงศักดิ์ หมั่นจักร และ วัชร ทรัพย์มี (ม.ป.ป. : 93 - 101) กล่าวถึง การทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อนร่วมงาน ไว้ดังนี้

1. ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงานโดยสม่ำเสมอ
2. เต็มใจที่จะทำงานของกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีไม่มีการเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน
3. ทำตนให้มีจิตใจแจ่มใส ร่วมสนทนาปรึกษาหารือกันด้วยความเต็มใจ
4. สนใจต่อความทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงาน ทำตนเป็นเพื่อนที่ดีให้ความช่วยเหลือหรือ

แนะนำตามที่พึงจะทำได้โดยสม่ำเสมอ

5. มีใจคอกว้างขวาง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงานบ้างตามสมควร

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกัน เพราะนอกจากจะเป็นผลดีแก่การทำงานของกลุ่มแล้ว ยังส่งผลต่อสุขภาพจิตของสมาชิกในกลุ่มอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

งานวิจัยในประเทศ

พวงสร้อย วารกุล (2522 : 65 - 67) ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัวและกับครู อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านการปรับตัวกับเพื่อน และครูมากที่สุด

มาลินี อยู่บุรุษ (2525 : 61) ทดลองใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดอินทาราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มละ 8 คน ผลปรากฏว่า ปัญหาการปรับตัวของกลุ่มทดลองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และในปีเดียวกัน เมตตา จินดารักษ์ (2525 : 41) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 28 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมกลุ่มมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่า

สำหรับ บุญศรี จึงณาเจริญเลิศ (2530 : 46) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 28 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

กรอนแลนด์ (สุรชัย โกคิยะกุล. 2526 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Gronland. 1959) พบว่าเด็กที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อมมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข

ในปีเดียวกัน คาเพลน (สุรชัย โกคิยะกุล. 2526 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Kaplan. 1959) ศึกษาสุขภาพจิตของเด็กมัธยมศึกษา จำนวน 810 คน ในแมรีแลนด์ พบว่า พวกที่ปรับตัวได้ดีคือพวกที่มีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีเหตุผลที่เหมาะสมกับอายุ มีประมาณร้อยละ 69.6 ส่วนพวกที่ปรับตัวไม่ได้ปานกลาง คือพวกที่ไม่มีความสุขเท่าที่ควรมีความยุ่งยากในการที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และต่อสู้บางอย่างประมาณร้อยละ 24.2 และพวกที่ปรับตัวไม่ได้อย่างรุนแรงและต้องการความช่วยเหลือประมาณร้อยละ 18

ส่วน คอฟิลด์ (Caufield. 1970 : 1813 -1814) ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนเกรด 5 ที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ โดยใช้สังคมมิติและแบบวัด

บุคลิกภาพทั้งก่อนและหลังการให้คำปรึกษา ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีการปรับตัวดีขึ้น และมีคะแนนสถานภาพทางสังคมมิติสูงขึ้น แต่ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคม หากปรับตัวได้ดีจะมีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า แต่ถ้าหากปรับตัวไม่ได้ก็จะพบปัญหาไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีความขัดแย้งในกลุ่ม โดยเฉพาะการทำงานกลุ่ม อันจะส่งผลให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ มีความตึงเครียดทางอารมณ์และ ไม่มีความสุขในที่สุด

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลวัดเทพธำรงค์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นโวลท์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 30 คน และที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นโวลท์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลวัดเทพธำรงค์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 จำนวน 16 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) จากประชากร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหมดจำนวน 463 คน ทำแบบสอบถามการทำงานกลุ่ม แล้วเลือกนักเรียนที่คะแนนต่ำกว่าเบอร์เซ็นโวลท์ที่ 25 ลงมา จำนวน 118 คน

2.2 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามการปรับตัว แล้วเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่เบอร์เซ็นโวลท์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง และนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่เบอร์เซ็นโวลท์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ จากนั้นสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง มีผู้สมัครใจจำนวน 50 คน

2.3 สุ่มนักเรียนอย่างง่ายจากกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 โดยแต่ละกลุ่มมีนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจำนวนเท่า ๆ กันคือกลุ่มละ 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้าง เครื่องมื่อดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามการทํานานกลุ่ม
2. แบบสอบถามการปรับตัว
3. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวสำหรับกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและกลุ่มที่มีคะแนน

การปรับตัวต่ำ

1. แบบสอบถามการทํานานกลุ่ม มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการทํานานกลุ่มให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยของ สาลี จบศรี (2531 : 104 - 112)

1.2 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ของแบบสอบถามโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา หาลิตะพันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุกกุล อาจารย์พรณิศา วาณิชการ และอาจารย์อรุณศรี กุมท พิเคราะห์ว่าสามารถวัดลักษณะต่าง ๆ ได้ตรงตามนิยามศัพท์ที่ตั้งไว้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

1.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอินทาราม กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจหาคะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% สูง-25% ต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาจัดเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียนออกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t -test แล้วเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปได้จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่า t ระหว่าง 1.823 ถึง 5.796

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบ

สอบถามเท่ากับ 0.8020

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามการทํานานกลุ่ม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ถามถึงพฤติกรรมของผู้ตอบว่าจะตัดสินใจอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้ตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือสถานการณ์ทางบวก เป็นสถานการณ์ที่สมควรกระทำ ผู้ตอบเลือกข้อใด ให้คะแนนดังนี้

บ่อยที่สุด	ให้	5	คะแนน
บ่อย	ให้	4	คะแนน
บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่บ่อย	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน

สถานการณ์ทางลบ เป็นสถานการณ์ที่ไม่สมควรกระทำ ผู้ตอบเลือกข้อใดก็ให้คะแนนกลับกันกับสถานการณ์ทางบวก

ตัวอย่างแบบสอบถามการทํานานกลุ่ม

ข้อชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติต่อไป โดยมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

บ่อยที่สุด	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติบางครั้งและบางครั้ง ไม่ปฏิบัติเท่า ๆ กัน
ไม่บ่อย	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติไม่บ่อยนัก แต่ทำบ้าง

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
หรือแทบไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นานๆครั้ง
0)	กลุ่มของสมาชิกนัดกันว่าจะมาทำรายงานในวันเสาร์ เพื่อจะได้มีเวลาในการทำมากขึ้น แต่เอมอรกับสมาชิกต้องไปธุระที่ต่างจังหวัดกับมารดาจึงขอให้เลื่อนเป็นวันอาทิตย์ สมาชิกในกลุ่มจึงประชุมปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรในการทำรายงานกลุ่มนักเรียนกระทำเช่นนี้เพียงใด.....					
00)	ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพชรเป็นสมาชิกซึ่งไม่ยอมทำงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มจึงให้ญาติในฐานะหัวหน้ากลุ่มตัดชื่อเพชรออกจากกลุ่ม นักเรียนจะกระทำเช่นกลุ่มนี้เพียงใด.....					

2. แบบสอบถามการปรับตัว มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการปรับตัว ให้สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยปรับปรุงจากแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านการคล้อยตามผู้อื่นของ บริศนา ศรีพลประพันธ์ (2527 : 102-114) และแบบสำรวจจิตภาวะทางอารมณ์ของ สวัสดิ์ สมจิตร (2533 : 67-73)

2.2 หาคำความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาลิตะพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล อาจารย์พรพรพิศ วาณิชยการ และอาจารย์อรุณศรี กุมุท พิจารณาว่าสามารถวัดลักษณะ

ต่าง ๆ ได้ตรงตามนิยามศัพท์ที่ตั้งไว้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

2.3 นวัตกรรมแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอินทาราม กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% สูง-25% ต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาจัดเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียนออกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t -test แล้วเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปได้จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่า t ระหว่าง 2.080 ถึง 6.148

2.4 นวัตกรรมแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8106

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามการปรับตัว มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ถามถึงพฤติกรรมของผู้ตอบว่าจะตัดสินใจทำอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้ตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือสถานการณ์ทางบวก เป็นสถานการณ์ที่สมควรกระทำ ผู้ตอบเลือกข้อใด ให้คะแนนดังนี้

บ่อยที่สุด	ให้	5	คะแนน
บ่อย	ให้	4	คะแนน
บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่บ่อย	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน

สถานการณ์ทางลบ เป็นสถานการณ์ที่ไม่สมควรกระทำ ผู้ตอบเลือกข้อใดก็ให้คะแนนกลับกัน

กับสถานการณ์ทางบวก

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติต่อไป โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

บ่อยที่สุด หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเป็นประจำ

บ่อย หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเกือบทุกครั้ง

บางครั้ง หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติบางครั้งและบางครั้ง ไม่ปฏิบัติเท่า ๆ กัน

ไม่บ่อย หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติไม่บ่อยนัก แต่ทำบ้าง

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง หรือแทบไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นานๆครั้ง
0)	ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เมื่อไพศาลตัดสินใจไปแล้วจึงค่อยมาคิดทบทวนถึงผลดีผลเสียที่จะตามมาภายหลังทำให้รู้สึกเสียใจเสมอ					
	นักเรียนจะกระทำเช่นไพศาลเพียงใด...					
00)	เมื่อหัวหน้ากลุ่มแบ่งงานให้มยุราทำ เธอจะทำได้ด้วยความเต็มใจเสมอ แม้ว่าบางครั้งจะต้องทำงานมากกว่าคนอื่นก็ตาม					
	นักเรียนจะกระทำเช่นมยุราเพียงใด...					

3. โปรแกรมชุดการแนะนำสำหรับกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีลำดับการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

3.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการแนะนำจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 สร้างโปรแกรมชุดการแนะนำให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

3.4 นำโปรแกรมชุดการแนะนำที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล และอาจารย์พรณิศา วาณิชยการ ตรวจสอบในเรื่องโปรแกรมให้สอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมิน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์

3.5 นำโปรแกรมชุดการแนะนำที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอินทาราม กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในวิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้

3.6 นำโปรแกรมชุดการแนะนำที่ทดลอง ใช้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมชุดการแนะนำประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ 6 หัวข้อ ได้แก่ การกำหนดข้อตกลงในการทำงาน การวางแผนการทำงาน การแบ่งงานและการทำงานตามแผน การแก้ปัญหาในการทำงาน การเสนอผลงาน และการสรุปและการประเมินผล ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40 - 16.30 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

โปรแกรมชุดการแนะนำสำหรับกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้โปรแกรมเดียวกับโปรแกรมชุดการแนะนำสำหรับกลุ่มทดลองที่ 1 โดยแตกต่างจากโปรแกรมในกลุ่มทดลองที่ 1 เฉพาะวันที่ใช้ในการทดลองในแต่ละสัปดาห์ คือ วันอังคารและพฤหัสบดี (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ Two randomized groups pretest-posttest design (บุตรี วงศ์รัตนะ. 2528 : 112) มีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R E ₁	T ₁	X	T ₂
R E ₂	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

- X แทน การใช้ชุดการแนะแนวซึ่งใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
- R E₁ แทน กลุ่มทดลองทดลองที่ 1
- R E₂ แทน กลุ่มทดลองทดลองที่ 2
- T₁ แทน การสอบก่อนทดลอง
- T₂ แทน การสอบหลังทดลอง
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนการทดลอง ทำการทดสอบกับกลุ่มทดลองทั้งสองก่อนเริ่มทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบสอบถามการทํางานกลุ่มและแบบสอบถามการปรับตัว

2.2 ขณะทดลอง ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการแนะแนวกับกลุ่มทดลองทั้งสอง หลังเลิกเรียน ดังต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ทดลองสัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40 - 16.30 น. เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน 2534 ถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2534

2.2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ทดลองสัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 - 16.30 น. เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2534 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2534

2.3 หลังทดลอง หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองทำการทดสอบกับกลุ่มทดลองทั้งสอง หลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนทดลองทั้ง 2 ฉบับ

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งของนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะนำ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะนำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

✓ 1.1 คะแนนเฉลี่ย โดยวิธีสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 146)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

✓ 1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิธีสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 151)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

✓ 2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัวและแบบสอบถามการทำงานกลุ่ม โดยอาศัยสูตร t-test เทคนิค 25 เบอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_{\text{สูง}} - \bar{X}_{\text{ต่ำ}}}{\sqrt{\frac{\frac{S_{\text{สูง}}^2}{n_{\text{สูง}}} + \frac{S_{\text{ต่ำ}}^2}{n_{\text{ต่ำ}}}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนก

$\bar{X}_{\text{สูง}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_{\text{ต่ำ}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

$\frac{S_{\text{สูง}}^2}{n_{\text{สูง}}}$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

$\frac{S_{\text{ต่ำ}}^2}{n_{\text{ต่ำ}}}$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

n แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

✓ 2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการทำงานกลุ่มและแบบสอบถามการปรับตัว โดยอาศัยสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum S_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

✓ 3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนการทำงานกลุ่มระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) (Sanders. 1980 : 419)

3.2 เปรียบเทียบคะแนนการทำงานกลุ่มระหว่างก่อนกับหลังของกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซ์ (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test) (Sanders. 1980 : 418)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

R^+ แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนที่มีค่าเป็นบวก

R^- แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนที่มีค่าเป็นลบ

R_{E1} แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 1

R_{E2} แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 2

U แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของแมน-วิทนี

(Mann - Whitney U Test)

T แทน ผลรวมของค่า R ที่มีจำนวนน้อยกว่า ซึ่งใช้พิจารณาการทดสอบของ

วิลคอกซัน (Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลงานการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง และกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ก่อนการทดลอง

2. เปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง และกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ หลังการทดลอง

3. เปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

4. เปรียบเทียบการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

ตาราง 1 เปรียบเทียบคะแนนการทำงานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
88	3	78	1
90	5	83	2
91	7	90	5
93	9.5	90	5
94	11	92	8
98	13	93	9.5
99	15	95	12
99	15	99	15

$$R E_1 = 78.5$$

$$R E_2 = 57.5$$

$$U = 21.5$$

จากตาราง Critical Values ของ U ใน The Mann - Whitney U Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 420) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า U ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 1 ก่อนการทดลอง U มีค่ามากกว่า 7 แสดงว่านักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง และกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ มีการทำงานกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
106	9	81	1
111	10	85	2
114	11	87	3
114	11	88	4
115	13	89	5
115	13	90	6
116	15	92	7
124	16	94	8

$$R E_1 = 98$$

$$R E_2 = 36$$

$$U = 2$$

จากตาราง Critical Values ของ U ใน The Mann - Whitney U Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 420) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า U ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 ก่อนการทดลอง U มีค่าน้อยกว่า 7 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง และกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนการทำงานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลัง
การทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
129	16	108	4
124	15	101	2
109	5.5	99	1
113	8.5	102	3
116	11.5	116	11.5
121	13	109	5.5
123	14	113	8.5
110	7	115	10

$$R E_1 = 90.5$$

$$R E_2 = 45.5$$

$$U = 9.5$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง Critical Values ของ U ใน The Mann - Whitney U Test ของ
แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 419) ในระดับนัยสำคัญที่ .05 ค่า U ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่า
หรือเท่ากับ 15

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 ปรากฏว่า U มีค่าน้อยกว่า 15 แสดงว่าการทำงาน
กลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มี
คะแนนการปรับตัวต่ำ

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ภายหลังการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
118	11.5	87	1
113	8	109	7
126	14	107	6
118	11.5	99	4
123	13	116	9
130	15	95	2.5
117	10	101	5
134	16	95	2.5

$$R E_1 = 99$$

$$R E_2 = 46$$

$$U = 1$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง Critical Values ของ U ใน The Mann - Whitney U Test ของ Sanders (Sanders. 1980 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า U ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 ปรากฏว่า U มีค่าน้อยกว่า 7 แสดงว่าการปรับตัวของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงมีการปรับตัวได้ดีกว่ากลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำภายหลังการใช้ชุดการแนะแนว

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนการทำงานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการ
แนะแนว

คนที่	คะแนนการทำงานกลุ่ม		ผลต่างของคะแนน การทำงานกลุ่ม	อันดับ	R+	R-
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	88	129	41	8	+8	
2	90	124	34	7	+7	
3	91	109	18	2	+2	
4	93	113	20	3	+3	
5	94	116	22	4	+4	
6	98	121	23	5	+5	
7	99	123	24	6	+6	
8	99	110	11	1	+1	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0 **

จากตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 (N = 8)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 ปรากฏว่า ค่า T ที่คำนวณได้เท่ากับ 0 แสดงว่า การทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้ชุดการแนะแนวทำให้นักเรียนมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนการทำงานกลุ่มของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการ
แนะแนว

คนที่	คะแนนการทำงานกลุ่ม		ผลต่างของคะแนน การทำงานกลุ่ม	อันดับ	R+	R-
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	78	108	30	8	+8	
2	83	101	18	5.5	+5.5	
3	90	99	9	1	+1	
4	92	102	10	2	+2	
5	90	116	26	7	+7	
6	93	109	16	3.5	+3.5	
7	95	113	18	5.5	+5.5	
8	99	115	16	3.5	+3.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0 **

จากตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 ปรากฏว่า ค่า T ที่คำนวณได้เท่ากับ 0 แสดงว่าการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนวทำให้นักเรียนมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

คนที่	คะแนนการปรับตัว		ผลต่างของคะแนน การปรับตัว	อันดับ	R+	R-
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	106	118	12	6.5	+6.5	
2	111	113	2	1	+1	
3	114	126	12	6.5	+6.5	
4	114	118	4	2	+2	
5	115	126	11	5	+5	
6	115	130	15	8	+8	
7	116	121	5	3	+3	
8	124	134	10	4	+4	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0 **

จากตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 418) ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 (N = 8)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 ปรากฏว่า ค่า T ที่คำนวณได้เท่ากับ 0 แสดงว่าการปรับตัวของกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ชุดการแนะแนวทำให้นักเรียนมีการปรับตัวดีขึ้น

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

คนที่	คะแนนการปรับตัว		ผลต่างของคะแนน การปรับตัว	อันดับ	R+	R-
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	81	87	6	2	+2	
2	85	109	24	7	+7	
3	87	107	20	6	+6	
4	88	99	11	4	+4	
5	89	116	27	8	+8	
6	90	95	5	1	+1	
7	92	101	9	3	+3	
8	94	112	18	5	+5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0 **

จากตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1980 : 418) ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 (N = 8)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 ปรากฏว่า ค่า T ที่คำนวณได้เท่ากับ 0 แสดงว่าการปรับตัวของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ชุดการแนะแนวทำให้นักเรียนมีการปรับตัวดีขึ้น

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการทํางานกลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูง และคะแนนการปรับตัวต่ำโดยใช้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการทํางานกลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูง ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
3. เพื่อเปรียบเทียบการทํางานกลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงทํางานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ
2. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงทํางานกลุ่มดีขึ้นหลังใช้ชุดการแนะแนว
3. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำทํางานกลุ่มดีขึ้นหลังใช้ชุดการแนะแนว

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพิพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ที่มีการทํางานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 30 คน และที่มีการทํางานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพาลาร์ภย์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นโสลที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 8 คน และที่มีการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเบอร์เซ็นโสลที่ 25 และมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 8 คน ซึ่งทั้งสองกลุ่มได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามการทำงานกลุ่ม
2. แบบสอบถามการปรับตัว
3. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำซึ่งใช้สำหรับกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ

การดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ทำการทดสอบกับกลุ่มทดลองทั้งสองก่อนเริ่มทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบสอบถามการทำงานกลุ่มและแบบสอบถามการปรับตัว
2. ขั้นตอนทดลอง ดำเนินการทดลอง ดังนี้
 - 2.1 ใช้ชุดการแนะนำกับกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง ตามโปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.40 - 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน 2534 ถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2534
 - 2.2 ใช้ชุดการแนะนำกับกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 -

16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2534 โดยใช้ห้องเรียนมหาวิทยาลัย การงานและอาชีพ โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพารักษ์ กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ดำเนินการทดลอง

3. หลังการทดลอง ทดสอบกับกลุ่มทดลองทั้งสอง หลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนทดลองทั้ง 2 ฉบับ

4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง ของนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่ม และคะแนนการปรับตัว ของกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ซึ่งแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ โดยใช้การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ภายหลังการทดลองโดยใช้การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงระหว่างก่อนกับหลังการใช้ชุดการแนะแนว โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซ์ (Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test)

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำระหว่างก่อนกับหลังการใช้ชุดการแนะแนว โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซ์ (Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าสรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงมีการทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังการใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ภายหลังการใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า

1. การทำงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงและกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ

นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง มีคะแนนการทำงานกลุ่มดีกว่านักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของวอร์เนอร์ (Varner, 1984) ที่พบว่า การทำงานกลุ่มช่วยทำให้เด็กและวัยรุ่นที่เผชิญปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวใหม่สามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวและกับเพื่อนดีขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การทำงานกลุ่มมีความสัมพันธ์กับการปรับตัว โดยผู้ที่มีคะแนนการปรับตัวสูงทำงานกลุ่มได้ดีกว่าผู้ที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ทั้งนี้เพราะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนั้นบุคคลจะต้อง เผชิญหน้ากับคนอื่นที่ยังไม่พัฒนาคุณลักษณะที่ดี การเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ดังที่ มนุญ ตนะวัฒนา (2526 : 141 - 143) กล่าวถึงลักษณะ ของคนที่ปรับตัวได้ดีว่า เป็นผู้ที่ใช้ความสามารถต่าง ๆ ในการทำงานหรือสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้ดี และ

กว้างขวาง มีความสุขและกระตือรือร้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กู๊ดและคนอื่น ๆ (Good and others. 1989 - 1990 : 56 - 62) ที่ศึกษาการใช้การทำงานกลุ่มในการสอนคณิตศาสตร์ พบว่า การทำงานกลุ่มช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนอกเหนือจากการเพิ่มพูนความคิดเชิงคณิตศาสตร์

2. การทำงานกลุ่มของนักเรียนภายในกลุ่ม

2.1 นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูง ที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาเกี่ยวกับชุดการแนะแนวและชุดการแนะแนวอาชีพ ดังที่ วลัยลักษณ์ ภักดีพล (2533 : 28) ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีความไม่ประมาทในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 52) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 พบว่า ภายหลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงว่า การใช้ชุดการแนะแนวเรื่องการทำงานกลุ่มสามารถพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะการใช้ชุดการแนะแนวนั้น ผู้วิจัยได้นำวิธีการกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง การอภิปราย และเกม มาใช้ซึ่งวิธีการเหล่านี้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงก่อนนำไปสู่การวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนได้รู้ข้อแตกต่างของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วยตัวเอง ซึ่งจากประสบการณ์เหล่านี้จะส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการทำงานกลุ่มให้สูงขึ้น

2.2 นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ ที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการทำงานกลุ่มดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิลาวัลย์ บุญวัฒน์ (2532 : 56) ที่ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมียกระดับผลสัมฤทธิ์เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษณา จันทรวีภาค (2527 : 34) พบว่า นักเรียนที่ได้รับ

การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยอวการใช้ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการใช้อวการใช้ชุดการแนะแนวมุ่งให้ประสบการณ์ตรงโดยการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผ่านการใช้วิธีการของกระบวนการกลุ่ม เช่น เกม การอภิปรายกลุ่ม บทบาทสมมติ วัสดุทัศน ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิศนาและคนอื่น ๆ (2528 : 71) ที่พบว่า เกมและบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบและปฏิบัติได้ง่ายในการฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม เพราะนอกจากจะทำให้ได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังได้แสดงออกและทำให้บรรยากาศการเรียนมีชีวิตชีวาด้วย จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของผู้วิจัยในขณะที่ทำการทดลอง พบว่า ในระยะแรก ๆ นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักกล้าแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ แม้แต่กับเพื่อนสมาชิกด้วยกันก็ไม่ค่อยพูดกัน แต่เมื่อผู้วิจัยได้สร้างความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนก็เกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมมากขึ้น มีความกระตือรือร้นที่จะกล่าวถึงความรู้ที่ได้รับในแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้อวการใช้ชุดการแนะแนวทำให้นักเรียนมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น จึงควรส่งเสริมให้มีการนำชุดการแนะแนวไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นอื่น ๆ อย่างไรก็ตามควรตรวจสอบผลของการใช้อวการใช้ชุดการแนะแนวเมื่อสภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง

1.2 สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีบุคลากรแนะแนวโดยตรง หรือมีบุคลากรแนะแนวไม่เพียงพอ น่าจะให้ความรู้หรือให้การอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ประจำวิชาอื่น ๆ เพื่อจะได้นำชุดการแนะแนวไปพัฒนาการทำงานกลุ่มของนักเรียนให้ได้รับประโยชน์อย่างกว้างขวาง

1.3 การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนการปรับตัวสูงสามารถทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ แสดงว่าการปรับตัวมีผลต่อการทำงานกลุ่ม จึงน่าจะพัฒนา

การปรับตัวของนักเรียนด้วย เพื่อทำให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผล หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง เพื่อศึกษาว่า นักเรียนได้นำขั้นตอนในการทำงานกลุ่มไปใช้อย่างต่อเนื่องเพียงใด

2.2 ควรทดลองใช้ชุดการแนะแนวเพื่อใช้ในการพัฒนาการทำงานกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างระดับอื่น

2.3 ควรศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับการทำงานกลุ่มหรือไม่ เช่น บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- _____. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- กรวรรณ กัญหาพงศ์. ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนและการเสริมแรงที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อัสสาเนา.
- กฤษฎา จันทรวิภาค. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัสสาเนา.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. "เจาะลึกหลักสูตรมัธยมศึกษาฯ แนะนำปรับปรุงให้รับกับสภาพสังคม," มติชนรายวัน 8 สิงหาคม 2530. หน้า 13.
- โกวิท ประวาลพกษ์. "คุณสมบัติของการศึกษาไทย," วิจัยสนเทศ. 6(68) : 1 - 6; มกราคม 2529.
- คณะกรรมการการศึกษาปัญหาและเสนอทางแก้ปัญหาโดยการพัฒนากาทำพาน. รายงานการวิเคราะห์ปัญหาบทที่ 4 ปัญหาการทำพานและการประกอบอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.
- จอร์จ ชินเ. บุคลิกภาพสู่ความเป็นผู้นำ. เรียบเรียงโดย นพดล เวชสวัสดิ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2532.
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ. การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรินครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ฉลอง ภิรมย์รัตน์. กระบวนการกลุ่ม. ภูเก็ต : วิทยาลัยครูภูเก็ต, 2521.

ฉวีวรรณ วารณประเสริฐ. สังคมไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2522.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรินครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2528

ไชยรัตน์ ปราณี. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบ
ต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคต
กับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรินครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2531. ถ่ายเอกสาร.

ทวีป อภิสิทธิ์. "ทำไมต้องจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม," มิตรครู. กรกฎาคม - ธันวาคม 2532.

ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. "ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของ

นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรินครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.

ทศนา แคมมณี, น้อมศรี เคท และวรสุดา บุญไวโรจน์. การพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะการ
ทำงานกลุ่ม สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

ทศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่ม 1. กรุงเทพฯ :
บูรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

ธีระ ชัยยุทธยรรยง. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัด ลพบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรินครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2533. ถ่ายเอกสาร.

ธำรง ชูทัพ. "ศึกษาพาที : พฤติกรรมการเรียนการสอนที่ทำทลายแนวคิดของหลักสูตรใหม่,"
สารพัฒนาหลักสูตร. 9 : 37 -39 ; มิถุนายน 2525.

ธำรงศักดิ์ ห่มจันทร์ และวัชรินทร์ ทรัพย์มี. การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.

นิพนธ์ จิตต์ภักดี. "การพัฒนาที่มงานาให้มีประสิทธิภาพ," สารพัฒนาหลักสูตร. 43 : 3 - 7 ;
ตุลาคม 2528.

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ปรีศนา ศรีพลประพันธ์. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านการคล้อยตามผู้อื่นสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

พรณิศา วาณิชการ. "การทำงานแบบกลุ่ม," ใน สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 1 : 135 - 137;
กรกฎาคม - กันยายน 2528.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เจริญผล, 2531.

พวงสร้อย วรกุล. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ไพศาล ไกรสิทธิ์. วัฒนธรรมการทำงานของคนไทย. ปรินิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

มนูญ ดนะวัฒนา. จิตวิทยาพัฒนาชีวิต. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2526.

มาลีณี อยู่โพธิ์. การทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมด้าน
สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

เมตตา จินดารักษ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
เมืองทอง แคมมณี. "ลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ," ใน กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ

เล่ม 1. หน้า 151 - 154; กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ระพี สาคริก. "การศึกษาพื้นฐานของการเป็นประชาธิปไตย," คุรุปริทัศน์. 9(3) : 42 - 47
มีนาคม 2527.

รัตนา ยัทธิพิทย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล และ
การปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินทิพจน์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

รายงานการประชุมพิจารณาข้อเรื่องเค้าโครงปรินทิพจน์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531.

ราศรี ธรรมนิม. จิตวิทยาพัฒนาการฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ารัญญา อีธรรมมาร. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการแก้ปัญหาาระเบียบวินัยใน
ชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

าริยา ศิวะศรียานนท์ และทวีวัฒน์ บุณทริวิวัฒน์. บุคลิกภาพและนิสัยของคนไทยในทัศนะของชาว
ตะวันตก สมัยอยุธยา-พ.ศ.2475. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

ารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุนีย์ อีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาน
สงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์, 2522.

/ วิลาวัลย์ บุญวัฒน์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อม
ให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ.
ปรินทิพจน์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. ถ่ายเอกสาร.

สมชาย นาวรัตน์. "การทำงานเป็นกลุ่ม," เทศาภิบาล. 17(10); ตุลาคม 2521.

สมบอง สุขสงคารกิติ. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจด้านอาชีพของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพจน์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สมยศ นาวีการ. การบริหารตามสถานการณ์. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.

สุรัชย์ โกคิยะกุล. การสร้างแบบสอวัดความสามารถทางการปรับตัวสำหรับนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกำแพงเพชร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สุวกิจ ศรีปัดดา. การแบ่งความรับผิดชอบและการจัดสรรสิ่งจูงใจในการทำงานกลุ่ม. ปรินทิพนิพนธ์

กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ สมจิตร. การเข้ากลุ่มแบบเกสตัลท์เพื่อพัฒนาจิตภาวะทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

มหาวิทยาลัยสยาม. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2533. ถ่ายเอกสาร.

สาลี จบศรี. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

5 โรงเรียนคลองสิบสาม " ผิวดรีราษฎร์บำรุง " บรมธานี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. ถ่ายเอกสาร.

โสภณ ปภาพจน์. การพัฒนาองค์การ. โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2521.

Caufield, Thomas James. "The Effect of Using Video Taped Social Models in Elementary School Group with Low Sociometric Status Students," Journal of Counseling Psychology. 30(5) : 1813 - 1814 ; November, 1970.

Davidson, Demis. "Learning Mathematics in a Group Situation," Mathematics Teacher. 21(1) : 101 - 106 ; February, 1974.

Dunn, Rita "Team Learning and Circle of Knowledge, in Practical Approaches to Individualizing Instruction. p. 154 ; New York : Parker, 1972.

Gilmer, B.Von. Haier and others. Industrial and Organizational Psychology. New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.

Rogers, Dorothy. The Psychology of Adolescence. New York : Appleton Century - Crofts, 1962.

Sanders, Donald H., A. Franklin Murph and Robert J. Eng. Statistics: A Fresh Approach. International Student Edition, Tokyo : McGraw-Hill International Book Company, 1980.

Sprenger, J.A. "Group Work in Foreign Language Learning,
A Report on English Teaching. 16 : 16 - 17 ; November,
1973.

Stoner, James. A.P. Management. London : Prentice Hall
International, 1978.

Thomas L. Good and others. "Using Work-Groups in Mathematics
Instruction," Leadership. 47(4) : 56 - 62 ; December
1989 / January 1990.

Varner, Jeanene Gurley. "Effect of Group Work on Foster
Children's Adjustment to Foster Care," Dissertation
Abstracts International. 45(09) : 2767A ; March, 1985.

Young, Carolyn. "Team Learning," The Arithmetics Teacher. 19(8)
630 - 634 ; December, 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการทํางานกลุ่ม

แบบสอบถามการปรับตัว

แบบสอบถามการทํานานกลุ่ม

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้ประกอบด้วยสถานการณ์ที่นักเรียนประสบอยู่เสมอ ให้นักเรียนอ่านแล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจทำอย่างไร โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติต่อไป แม้สถานการณ์เหล่านั้นจะไม่เคยเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ตาม คำตอบเหล่านี้ไม่มีข้อถูกหรือผิด สิ่งสำคัญคือ ขอให้นักเรียนตอบคำถามแต่ละข้ออย่างจริงจัง

วิธีตอบ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ในช่องที่นักเรียนต้องการเพียงคำตอบเดียว

ตัวอย่าง

๐) ในชั่วโมงภาษาไทยครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมกันหาข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทความ แล้วให้ส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น ทรรษาได้รับเลือกเป็นผู้รายงาน เธออ่านดูแล้วเห็นว่าความคิดเห็นของเธอดีกว่าเพื่อน ๆ จึงรายงานเฉพาะความคิดเห็นของตนเท่านั้น นักเรียนจะกระทำเช่นทรรษาเพียงใด

บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
	X			

คำอธิบาย ข้อนี้แสดงว่า นักเรียนปฏิบัติเกือบทุกครั้ง

เกณฑ์ในการพิจารณา

บ่อยที่สุด	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติบางครั้ง และบางครั้งไม่ปฏิบัติเท่า ๆ กัน
ไม่บ่อย	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติไม่บ่อยนักแต่หาย้าง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัตินาน ๆ ครั้งหรือ แทบไม่ปฏิบัติเลย

คำตอบของนักเรียนจะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม และจะถือเป็นความลับอย่างที่สุด ขอให้นักเรียนสบายใจที่จะตอบคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามได้อย่างอิสระตามความนึกคิดของนักเรียนจริง ๆ

กรุณาตอบคำถามทุกข้อ เพราะถ้าขาดข้อหนึ่งข้อใดไปแบบสอบถามนี้จะใช้ไม่ได้ทันที

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
1.	งานชั่วโมงสุขศึกษาครูแบ่งงานให้นักเรียน คิดว่าเรื่องโรคติดต่อ และบอกให้เลือก หัวหน้ากลุ่ม สุริย์เสนอว่าควรให้อานาจ เป็นหัวหน้ากลุ่มเพราะมีประสบการณ์ แต่ จันทร์ค้านว่าควรเปลี่ยนเป็นคนอื่นบ้าง เพื่อจะได้มีโอกาสฝึกฝนตนเอง นักเรียนจะกระทำเช่นจันทร์เพียงใด...					
2.	เมื่อหัวหน้ากลุ่มเรียกประชุมเพื่อวางแผน จัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน ปราณีบอกว่า ไม่จำเป็นเพราะบางครั้งงานก็ไม่เป็นไป ตามแผนที่วางไว้ นักเรียนจะกระทำเช่นปราณีเพียงใด...					
3.	งานการเข้าค่ายลูกเสือผู้กำกับให้ลูกเสือ ทุกหมู่กาง เต็นท์และจัดที่พักให้เสร็จใน เวลาที่กำหนดปรากฏว่าหมู่แรกเข้าเต็นท์ เสร็จก่อนหมู่อื่นผู้กำกับถามว่า มีวิธีการ ทำอย่างไร หมู่แรกเข้าเต็นท์รายงานว่า แบ่งงานกันทำ นักเรียนจะกระทำเช่นหมู่แรกเข้าเต็นท์ เพียงใด.....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
4.	กลุ่มของสุวรรณภูมิสมาชิกไม่ค่อยรับผิดชอบ ในการทำงาน ไม่ส่งงานตามที่กำหนด เธอจึงแก้ปัญหาด้วยการรับทำงานทั้งหมด เสียเอง นักเรียนจะกระทำเช่นสุวรรณภูมิเพียงใด...					
5.	จินตนาได้รับมอบหมายจากกลุ่มให้เป็น ตัวแทนในการเสนอผลงานของกลุ่มเพราะ เป็นคนพูดเก่ง เพื่อน ๆ เชื่อว่าต้อง เตรียมตัวให้ดี มิฉะนั้นจะ เสียคะแนน จินตนาจึง เตรียมสรุปประเด็นที่ต้องการพูด นักเรียนจะกระทำเช่นจินตนาเพียงใด...					
6.	หลังจากงานนิทรรศการแนะแนวสิ้นสุดลง ฝ่ายแนะแนวแจกแบบสอบถามให้ครู- นักเรียนประเมิน กัญญาไม่ชอบครูแนะแนว บางคนจึงประเมินไม่ตรงกับความเป็นจริง นักเรียนจะกระทำเช่นกัญญาเพียงใด...					
7.	ประธานสีเขียวยเรียกประชุมสมาชิกเพื่อคัด ตัวนักกีฬา เขาขอให้ผู้สมัครทุกคนลงแข่ง กีฬาที่ตนถนัด เพื่อจะได้รับชัยชนะมากที่สุด นักเรียนจะกระทำเช่นประธานสีเขียวย เพียงใด.....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
8.	ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เพชรปิ่นสมาชิกกลุ่มซึ่งไม่ยอมทำงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มจึงให้ฎาณิ านฐานะหัวหน้ากลุ่มตัดชื่อเพชรออกจากกลุ่ม					
	นักเรียนจะกระทำเช่นกลุ่มนี้เพียงใด...					
9.	เมื่อครูให้ออกมารายงานหน้าชั้นทุกครั้ง กลุ่มของแป้นพยายามหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้สมาชิกสนใจ					
	นักเรียนจะกระทำเช่นกลุ่มนี้เพียงใด...					
10.	ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อให้นักเรียน มาเล่าในชั่วโมงโฮมรูมในกลุ่มของศรีสุดา มานะ เสนอว่าการเล่าข่าวก็พา เมตตา เสนอว่าควรเล่าข่าววิทยาศาสตร์ ส่วนธานีเสนอว่าควรเล่าข่าวการเมือง ทั้งหมด ถกเถียงกันเพื่อให้กลุ่มทำตาม ความคิดของตน ศรีสุดาจึงเสนอว่าควร ลงมติว่ากลุ่มจะมีความคิดเห็นอย่างไร					
	นักเรียนจะกระทำเช่นศรีสุดาเพียงใด...					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
11.	โรงเรียนจะพาคณะครู-นักเรียนส่วนหนึ่งไปเยี่ยมโรงเรียนในโครงการโรงเรียนดี-โรงเรียนน้องเรา ๆ นี้ สวัสดิ์ซึ่งเป็นประธาน นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูให้ทำการแสดง ไปแสดง 1 ชุด เขาจึงประชุมวางแผนการทำงานร่วมกับคณะกรรมการนักเรียน					
	นักเรียนจะกระทำเช่นสวัสดิ์เพียงใด....					
12.	วันนี้เป็นวันครบกำหนดที่จะส่งงานกลุ่ม ซึ่งถูกหิ้วเป็นหัวหน้ากลุ่ม เพื่อน ๆ เองงานตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายมาส่งที่ถูกต้อง เพื่อนำมารวมกันส่งครู ขาดของมาลีคนเดียว ถูกหิ้วไปทวงถามแต่มาลีทำเฉย ๆ และบอกว่ายังไม่ได้ทำ					
	นักเรียนจะกระทำเช่นมาลีเพียงใด....					
13.	งานงานกีฬาสีของโรงเรียนพจน์ได้รับเลือกให้เป็นประธานสีแดง เขามอบหมายให้เพื่อน ๆ ทำงานคนละด้าน ขณะทำงานเขาพบว่าบางคนไม่ทำหน้าที่ของตน เมื่อเสร็จงานเขาให้ทุกคนประเมินความสำเร็จในการทำงานครั้งนี้					
	นักเรียนจะกระทำเช่นพจน์เพียงใด....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
14.	งานเข้าร่วมพลศึกษาครูให้นักเรียนแข่งขันวิ่งกระสอบ ก่อนแข่งขันทีมผู้สืบทอดวางแผนให้ผู้เล่น แต่ละคนอยู่ในตำแหน่งที่คิดว่าเหมาะสมในการแข่งขันครั้งนี้ นักเรียนจะกระทำเช่นทีมผู้สืบทอดเพียงใด.....					
15.	วันนี้กลุ่มของอรจะต้องรายงานหน้าห้องเพื่อมโนลซึ่งอยู่ในกลุ่มลาป่วย อรจึงต้องรายงานเรื่องที่ตนรับผิดชอบและรายงานเรื่องของมโนล ซึ่งส่งไว้กับกลุ่มแล้ว นักเรียนจะกระทำเช่นอรเพียงใด.....					
16.	กลุ่มของนัคดาเสนอว่าควรรำให้คนที่เรียนเก่งเท่านั้นเป็นผู้เสนอรายงานหน้าชั้นเรียน เพราะคนที่เรียนไม่เก่ง พุดแล้วใคร ๆ คงจะไม่เข้าใจ นักเรียนจะกระทำเช่นกลุ่มนี้เพียงใด.....					
17.	แม้บุญสมกับอมรจะไม่ค่อยลงรอยกันนัก แต่เมื่อครูให้บุญสมรายงานความสะอาดเวรของอมรเขาก็พูดเฉพาะเรื่องความสะอาด โดยไม่ได้นึกถึงเรื่องส่วนตัว นักเรียนจะกระทำเช่นบุญสมเพียงใด.....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
18.	สุนทรได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนห้องไปซื้อหนังสือนอกเวลาทางร้านลดราคาให้เป็นพิเศษจึงมีเงินเหลือจำนวนหนึ่งเขาคัดสินใจซื้อหนังสือที่มีประโยชน์ไว้อ่านประจำห้อง โดยมีได้ถามความเห็นของเพื่อนเพราะเชื่อว่าทุกคนคงเห็นด้วยกับตนนักเรียนจะกระทำเช่นสุนทรเพียงใด...					
19.	นักเรียนห้องม.1/12 ประชุมจัดป้ายนิเทศเรื่องโรคเอดส์ มีการวางแผนว่าจะจัดรูปแบบใด เนื้อหาอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไรเท่าไร หลังจากนั้นจึงแบ่งงานกันไปทำนักเรียนจะกระทำเช่นกลุ่มนี้เพียงใด...					
20.	ดวงใจเป็นคนเก่งซึ่งจะแสดงความภาคภูมิใจที่เรียนไม่เก่ง แต่เพื่อน ๆ ชอบให้ดวงใจเข้ากลุ่ม เวลาดวงใจออกไปรายงานหน้าชั้นเนื้อหาที่รายงานจะเป็นความคิดของเธอคนเดียวนักเรียนจะกระทำเช่นดวงใจเพียงใด...					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
21.	เมื่อสันติภาพทุกครั้งต้องมีปัญหาแต่เขามักปฏิเสธว่าไม่มีปัญหาและละเลยไปทำอย่างอื่น วันหนึ่งเขาพบว่าเพื่อน ๆ ในกลุ่มไม่ยอมพูดด้วย บางคนพูดอย่างเสียไม่ได้ เขาได้คิดและเปลี่ยนวิธีการทำงานจากที่เคยทำงานคนเดียวมาปรึกษากับกลุ่มมากขึ้น					
	นักเรียนจะกระทำเช่นสันติเพียงใด.....					
22.	ซาสีและเพื่อน ๆ หาวิธีการต่าง ๆ ในการรายงานให้เพื่อน ๆ สนใจ แม้จะเป็นการบรรยาย ก็พยายามหารูปภาพมาประกอบหรือสาธิตให้ดู					
	นักเรียนจะกระทำเช่นกลุ่มนี้เพียงใด....					
23.	ในการประชุมลูกเสือ-เนตรนารีที่ประชุมให้สมาชิกช่วยกันสรุปการอยู่ค่ายพักแรมประจำปี สมาชิกต่างให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงาน ไม่ได้มุ่งติเตียนด้วยอารมณ์					
	นักเรียนจะกระทำเช่นสมาชิกกลุ่มนี้เพียงใด.....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
24.	ประธานนักเรียนเรียกประชุมหัวหน้าทุกห้อง เพื่อจัดกีฬา สำนานให้ผู้แสดงความคิดเห็นเป็นห้อง ม.ปลาย เมื่อ ม.ต้น แสดงความคิดเห็นรุ่นพี่ไม่ยอมรับฟัง รุ่นน้องจึงไม่กล้าพูด นักเรียนจะกระทำเช่นรุ่นพี่เพียงใด....					
25.	ครูขอให้กลุ่มดาริกามาช่วยจัดห้องแนะแนว เธอจึงประชุมเพื่อนในกลุ่มเพื่อร่วมกันวางแผนการทำงาน นักเรียนจะกระทำเช่นดาริกาเพียงใด...					
26.	กลุ่มของธงชัยได้รับมอบหมายให้จัดหนังสือในห้องสมุด เขาสั่งให้เพื่อน ๆ ช่วยกันทำตามที่เขาแต่ละคนเห็นเหมาะสม นักเรียนจะกระทำเช่นธงชัยเพียงใด...					
27.	ครูมอบหมายให้กลุ่มของลินดาหาบทความลงในวารสารชุมนุมของโรงเรียน เธอปรึกษากับสมาชิกในกลุ่มให้นำบทความมาคัดเลือกก่อนส่งครู เมื่อถึงกำหนดไม่มีใครนำมาส่ง เธอจึงกำหนดวันส่งบทความใหม่ และขอร้องให้ทุกคนพยายามหามาให้ได้ มิฉะนั้นจะรายงานให้ครูทราบ นักเรียนจะกระทำเช่นลินดาเพียงใด...					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
28.	ครูให้กลุ่มกุสุมาทาสิตินักเรียนมาสาย โดยรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายปกครอง กุสุมา เสนอต่อที่ประชุมกลุ่มว่าควรเสนอข้อมูล เป็นกราฟ เพื่อจะได้ดูได้ชัดเจน นักเรียนจะกระทำเช่นกุสุมาเพียงใด....					
29.	ผกาและเพื่อน 2 คนเป็นตัวแทนไปแข่งขัน สร้างบ้านด้วยเศษวัสดุ แต่ไม่ได้รางวัล ใด ๆ เธออ่อนเสียใจ เพื่อน ๆ แนะนำให้ ผกาสำรวจข้อดีและข้อบกพร่องของเธอ นักเรียนจะกระทำตามที่เพื่อน ๆ แนะนำ ผกาเพียงใด.....					
30.	สุชินเป็นหัวหน้าทีมฟุตบอลเขาเห็นว่า สมาชิกคนหนึ่ง เล่นผิดกติกาเสมอจึงประชุม ทุกคนในทีมเพื่อแก้ปัญหานี้ นักเรียนจะกระทำเช่นสุชินเพียงใด.....					

แบบสอบถามการปรับตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่นักเรียนประสบอยู่เสมอ ให้นักเรียนอ่าน แล้วคิดว่า ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร โดยเลือกคำตอบ ที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติต่อไป แม้สถานการณ์เหล่านั้นจะไม่เคยเกิดขึ้นกับนักเรียน ก็ตาม คำตอบเหล่านี้ไม่มีข้อถูกหรือผิด สิ่งสำคัญคือ ขอให้นักเรียนตอบคำถามแต่ละข้ออย่างจริงจัง

วิธีตอบ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ในช่องที่นักเรียนต้องการเพียงคำตอบเดียว

ตัวอย่าง

๐) ในชั่วโมงแนะแนวครูมอบหมาย
งานให้นักเรียนทำเป็นกลุ่ม แม้
ลีสลาจะได้อยู่ในกลุ่มที่เธอไม่ชอบ
เพราะ เคยมีความขัดแย้งกัน
มาก่อน แต่ลีสลาก็ให้ความร่วมมือ
กับทุกคน

นักเรียนจะกระทำเช่นลีสลา
เพียงใด

บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
	X			

คำอธิบาย ข้อนี้แสดงว่า นักเรียนปฏิบัติไม่บ่อยนัก

เกณฑ์ในการพิจารณา

บ่อยที่สุด	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติบางครั้งและบางครั้งไม่ปฏิบัติเท่า ๆ กัน
ไม่บ่อย	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัติบ้างแต่ไม่บ่อยนัก
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง พฤติกรรมนั้นตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนคิดจะปฏิบัตินาน ๆ ครั้งหรือแทบไม่ปฏิบัติเลย

คำตอบของนักเรียนจะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนนักเรียนแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม และจะถือเป็นความลับอย่างที่สุด ขอให้นักเรียนสบายใจที่จะตอบคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามได้อย่างอิสระตามความนึกคิดของนักเรียนจริง ๆ

กรุณาตอบคำถามทุกข้อ เพราะถ้าขาดข้อหนึ่งข้อใดไป แบบสอบถามนี้จะใช้ไม่ได้ทันที

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
1.	คาราสัมครเป็นตัวแทนของห้องไปประกวดร้องเพลงในงานวันแม่ของมหาวิทยาลัยภาษาไทย เธอตื่นเต้นมากจนร้องเสียงเพี้ยนไปแม่เพื่อน ๆ จะล้อเลียนอย่างไร คาราก็ยิ้มแยม้าได้ตามปกติ นักเรียนจะกระทำเช่นคาราเพียงใด...					
2.	ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เมื่อไพศาลตัดสินใจไปแล้ว เขาจึงค่อยมาคิดทบทวนถึงผลลัพธ์เสียที่จะตามมาหลังทำให้รู้สึกเสียใจเสมอ นักเรียนจะกระทำเช่นไพศาลเพียงใด...					
3.	สิริพรกำลังนั่งหน้าอด้วยความไม่พอใจหลังจากที่ทะเลาะกับอรเพ็ญแต่เมื่อบ่นดดาเดินเข้าไปถามสิริพรว่าเย็นนี้จะกลับบ้านด้วยกันหรือไม่สิริพรกลับตอบรับด้วยเสียงปกติได้ นักเรียนจะกระทำเช่นสิริพรเพียงใด...					
4.	ครูชมบุญตาว่าค้นรายงานได้เนื้อหาที่น่าสนใจดี เพื่อน ๆ ถามบุญตาว่า ไปค้นคว้ามาจากไหนจะได้ไปค้นบ้าง บุญตากลัว					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
	เพื่อนจะได้คะแนนดีเท่าตน จึงบ้าย เบียง ไม่ตอบ					
	นักเรียนจะกระทำเช่นบุญตาเพียงใด....					
5.	เก็บชอบดูละครมากจึงชวนหนึ่ง ไปดูผู้ชนะสิบ ทิศที่โรงละครแห่งชาติ หนึ่งพูดว่า"ดูอะไร ก็ไม่รู้ยัยคนน่าเบื่อไม่ผิดกับเธอเลย" เก็บไม่พอใจแต่ซ่อนความรู้สึกไว้ได้อย่าง มิดชิด					
	นักเรียนจะกระทำเช่นเก็บเพียงใด.....					
6.	ในขณะที่กำลังก้าวขึ้นรถเมล์ พงศ์ถูกเบียด อย่างแรง เมื่อหันไปดูพบว่า เป็นนักเรียน รุ่นน้อง เขาจึงหันไปว่าด้วยถ้อยคำที่ ไม่สุภาพ					
	นักเรียนจะกระทำเช่นพงศ์เพียงใด.....					
7.	เสงี่ยมเล่าให้จรรยาฟังว่า เมื่อวานตอนที่ กำลังทำงานกลุ่ม และจรรยาขอกลับก่อน เพื่อน ๆ พูดว่าจรรยาเห็นแก่ตัว จรรยา ฟังแล้วรู้สึกโกรธมาก และคิดว่าเย็นนี้ต้อง พูดกับกลุ่มเพื่อนให้แตกหัก					
	นักเรียนจะกระทำเช่นจรรยาเพียงใด...					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
8.	สาธิตถูกเพื่อน ๆ ต่อว่าอย่างรุนแรงที่ไม่มาช่วยจัดบอร์ดในวันหยุดทั้ง ๆ ที่นัดหมายกันแล้ว สาธิตพยายามอธิบายโดยชี้แจงเหตุผลด้วยถ้อยคำสุภาพและใจเย็น จนเพื่อน ๆ เข้าใจและหายโกรธ นักเรียนจะกระทำเช่นสาธิตเพียงใด....					
9.	ขณะที่ศิริกุลกำลังเข้าคิวซื้ออาหารอยู่ มีรุ่นพี่คนหนึ่งมาแซงคิว ศิริกุลรู้สึกไม่พอใจ จึงว่ากระแทกรุ่นพี่กับแม่ค้าขายท้ายเตี้ย นักเรียนจะกระทำเช่นศิริกุลเพียงใด....					
10.	ขณะที่เอมกำลังอ่านหนังสือในห้องสมุด สุนัขกับตัวงูทอดคุดกันด้วยเสียงอันดัง เอมหันไปมองด้วยความไม่พอใจหลายครั้ง ในที่สุดเอมลุกขึ้น แล้วลากเก้าอี้เสียงดังเช่นกัน นักเรียนจะกระทำเช่นเอมเพียงใด....					
11.	ถ้าเพื่อนส่วนใหญ่ในกลุ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งกับดารณี เธอก็จะปลีกตัวออกจากกลุ่ม เพราะไม่ยอมทำตามความคิดเห็นของคนอื่น					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
12.	นักเรียนจะกระทำเช่นคารณิเพียงใด... ทุกครั้งที่คุณสั่งให้ปัญหาไปพบหลังเลิกเรียน เขาจะชวนเพื่อนไปด้วย เพราะไม่กล้าไป พบครูตามลำพัง					
13.	นักเรียนจะกระทำเช่นปัญหาเพียงใด... เมื่อหัวหน้ากลุ่มแบ่งงานให้มยุราทำ เธอ จะทำได้ด้วยความเต็มใจเสมอแม้ว่าบางครั้ง จะต้องทำงานมากกว่าคนอื่นก็ตาม					
14.	นักเรียนจะกระทำเช่นมยุราเพียงใด... ทางโรงเรียนประกาศให้นักเรียนมาสมัคร ขอรับทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนยากจน ครูที่ปรึกษาแนะนำให้อนุชาสมัครเพราะอยู่ ในข่ายนี้ แต่เขาปฏิเสธเพราะอายที่ครู จะต้องไปเยี่ยมบ้านเขา					
15.	นักเรียนจะกระทำเช่นอนุชาเพียงใด... ในขณะที่ครูกำลังถามความคิดเห็นของ นักเรียนเพื่อหาข้อยุติ สุรัตน์เสนอความ คิดเห็นเพิ่มเติมที่นอกเรื่อง ทำให้การหา ข้อยุติต้องยืดเยื้อไปอีก					
	นักเรียนจะกระทำเช่นสุรัตน์เพียงใด...					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
16.	ลัดดาและเพื่อน ๆ ทำงานกลุ่มด้วยกัน เพื่อน ๆ มอบให้ลัดดาเข้ามาส่งในวันรุ่งขึ้น แต่ลัดดาลืมไว้ที่บ้าน วีระกลัวถูกหักคะแนน จึงต่อว่าลัดดาจนร้องไห้ นักเรียนจะกระทำเช่นวีระเพียงใด....					
17.	ยุพินเสนอที่ประชุมให้ไปเที่ยวพัทยาเพราะ เธอไม่เคยไปแต่เพื่อน ๆ ลงความเห็น ควรไปบางแสนเพราะใกล้กว่า แม้ยุพินจะ เคยไปมาแล้ว แต่ก็ปฏิบัติตามมติของ ที่ประชุม นักเรียนจะกระทำเช่นยุพินเพียงใด....					
18.	ถึงแม้การเข้าค่ายลูกเสือ-เนตรนารีครั้งนี้ จะเป็นของนักเรียนรุ่นน้องก็ตาม แต่ระวิน ก็มาช่วยเหลือและร่วมงานด้วย นักเรียนจะกระทำเช่นระวินเพียงใด....					
19.	ในห้องเรียนเมื่อครูถามคำถามซึ่งสุวิทย์ ตอบได้เขาจะหลบสายตาคู เพราะกลัว ถูกเรียกให้ตอบ นักเรียนจะกระทำเช่นสุวิทย์เพียงใด....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
20.	วิชาไปช่วยงานทำบุญบ้านของ เพื่อนคนหนึ่ง เธอสามารถพูดคุย และ เข้าช่วยงานญาติของ เพื่อนได้อย่างไม่ขัดเขิน นักเรียนจะกระทำเช่นวิชาเพียงใด....					
21.	เมื่อสนธยา ลาป่วยไปหนึ่งวัน วันรุ่งขึ้น เขาหวังว่าเพื่อน ๆ คงเข้ามาถามลืมนถามเขาว่าเป็นอะไรไป แต่สนธยาก็ต้องผิดหวัง เพราะเพื่อน ๆ ไม่สนใจเขาเท่าที่ควร เขาจึงต่อว่าเพื่อน ๆ ด้วยความน้อยใจ นักเรียนจะกระทำเช่นสนธยาเพียงใด...					
22.	ในวันประกาศผลสอบ วิชาได้เกรด 2 หลายวิชาทำให้เขาไม่สามารถเรียนต่อในโปรแกรมวิทย์-คณิตได้ แต่เขาบอกกับใคร ๆ ว่า เขาไม่อยากจะเรียนโปรแกรมนี้ นักเรียนจะกระทำเช่นวิชาเพียงใด...					
23.	เวลาเพื่อนมาชวนสนุกขยับไปเป็นเพื่อน เพื่อทำธุระส่วนตัว เขาก็มักจะใจอ่อนไปด้วยทุกครั้ง เพราะกลัวเพื่อนจะโกรธ ทั้ง ๆ ที่ไม่อยากไป นักเรียนจะกระทำเช่นสนุกขยับเพียงใด....					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
24.	สุชาติชอบร้อง เพลงและ ร้อง ได้ไพเราะมาก แต่ทุกครั้งที่มีงาน เขาจะต้องให้เพื่อน ๆ คอยยืนค้ำขาเยอะมาก ๆ จึงขึ้นไปร้องเพลง นักเรียนจะกระทำเช่นสุชาติเพียงใด...					
25.	อาไฟและเพื่อน ๆ นัดกันไปทำรายงานที่หอสมุดแห่งชาติ อาไฟใส่เสื้อผ้าชุดใหม่ เธอหวังว่าเพื่อน ๆ จะทักทายด้วยความชื่นชม แต่เพื่อน ๆ เฉย ไม่พูดถึงเสื้อของเธอเลย เธอจึงพูดอาดเพื่อนถึงเสื้อชุดใหม่นั้น นักเรียนจะกระทำเช่นอาไฟเพียงใด...					
26.	ดวงพรชอบทำงานเป็นกลุ่มและ ชอบขอให้ผู้อื่นเป็นผู้นำในการตัดสินใจว่ากลุ่มควรจะทำอย่างไรดี นักเรียนจะกระทำเช่นดวงพรเพียงใด...					
27.	ในชั่วโมงสังคมศึกษาครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วปรึกษากันเพื่อรายงานข่าวที่อ่านมา พิธีขอจะรายงานข่าวสงครามจึงเสนอความคิดของตนโดยบอกว่า ข่าว					

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
	สงครามกำลัง เป็นที่สนใจถ้าใครไม่ เห็นด้วยแสดงว่าเป็นคนเซยมาก นักเรียนจะกระทำเช่นพิชัยเพียงใด.....					
28.	เมื่อต้องทำงานกลุ่ม ดาเรศอยากใหักกลุ่ม ทำงานเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ จึง เสนอให้กลุ่มวางแผนการทำงานไว้ ล่วงหน้าทุกครั้ง เธอบอกว่าหากมีข้อ ผิดพลาดจะได้แก้ไขได้ทันที					
29.	นักเรียนจะกระทำเช่นดาเรศเพียงใด.. เด่นนภาอยากให้มีชื่อของเธอเป็นผู้หนึ่งที่ ได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานชุมนุม สุขภาพ ทั้งที่รู้ว่าโอกาสที่จะได้รับเลือก มีน้อยก็ตามเธอจึงขอร้องเพื่อนสนิทให้บอก เพื่อน ๆ ต่อไปว่าช่วยลงคะแนนให้เธอ ด้วย					
30.	นักเรียนจะกระทำเช่นเด่นนภาเพียงใด.. เมื่อครูให้ทำงานกลุ่มทุกครั้ง สมเดชจะขอ อนุญาตทำงานคนเดียว เหตุผลก็คือ สามารถ แสดงฝีมือได้เต็มที่กว่าทำงานเป็นกลุ่ม และ ไม่ต้องรอใคร นักเรียนจะกระทำเช่นสมเดชเพียงใด..					

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

คู่มือการใช้ชุดการแนะแนวสำหรับครู

คำชี้แจงทั่วไป

ชุดการแนะแนวเรื่องการทำงานกลุ่ม เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยนำเนื้อหาเรื่องการทำงานกลุ่มแบ่งเป็นตอน ๆ และจัดหาสื่อที่เหมาะสม ได้แก่ วัสดุทัศนัย ทั้งยังใช้กระบวนการกลุ่มมาประกอบด้วย สำหรับเนื้อหาของชุดการแนะแนวได้แก่ ความหมายของการทำงานกลุ่ม ความสำคัญของการทำงานกลุ่ม ขั้นตอนในการทำงานกลุ่ม และการนำวิธีการทำงานกลุ่มไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ชุดการแนะแนวนี้นี้ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการทำงานกลุ่ม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติ
2. เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูในการจัดกิจกรรมแนะแนวเรื่องการทำงานกลุ่ม

วิธีการใช้

1. ศึกษาคู่มือการใช้ชุดการแนะแนว
2. สืบหาวัสดุที่มีอยู่ในแต่ละเรื่อง และเตรียมสื่อให้พร้อมก่อนที่จะนำไปใช้
3. จัดสถานที่ เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเวลาสอน

เครื่องมือวัด

1. แบบสอบถามการทำงานกลุ่ม
2. แบบสอบถามการปรับตัว

โปรแกรมชุดการแนะแนว เรื่องการทำงานกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นกิจกรรมร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และลักษณะชุดการแนะแนว เรื่องการทำงานกลุ่ม	1. ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนโดยแนะนำตนเอง และให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำตนเอง 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "จานเด็ด" โดยชี้แจงว่ามีอาหารหลายชนิดที่คนทั่วไปนิยมรับประทานคู่กัน 1.2 ผู้วิจัยแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นให้นักเรียนจับคู่กันตามที่กำหนดดังนี้ 1.2.1 ไก่ย่าง - ส้มตำ 1.2.2 น้ำพริก - ปลาทุ 1.2.3 หมูแฮม - ไข่ดาว 1.2.4 ข้าวเหนียว - มะม่วง เมื่อพบคู่แล้วให้พลัดกันซักถามเรื่อง ของเพื่อนคนละ 5 นาทีโดยพยายามให้รู้จักกันให้มากที่สุด 1.3 ให้นักเรียนแต่ละคนเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับคู่ของตนที่รวบรวมได้ให้สมาชิกของกลุ่มฟัง	1. เทป เพลง 2. บัตรคำ

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
2	การกำหนด ข้อตกลงใน	1. เพื่อให้นักเรียน เห็นความสำคัญใน	1.4 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมบรูณินเทศ 2. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์และลักษณะของชุดการ แนะแนวเรื่องการทำงานกลุ่ม 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซัก ถามข้อสงสัยเพิ่มเติมและนัดหมาย สถานที่ วัน เวลา ที่จะพบเพื่อร่วม กิจกรรมในครั้งต่อไป <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินความคุ้นเคยกันโดยสังเกต จากการพูดคุยกันของนักเรียนในกลุ่ม 2. ประเมินความรู้ความเข้าใจใน วัตถุประสงค์และกระบวนการทดลอง โดยการซักถามแล้วนักเรียนตอบได้ ครบถ้วน 3. ประเมินความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมการ ทดลองโดยการซักถามและสังเกต สีหน้าท่าทางของนักเรียนแต่ละคน 1. ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนถึง ประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มของ	บทบาท สมมติเรื่อง

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
	การทบทวน	การทบทวนร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลกระทบของการทบทวนที่ขาดข้อตกลง	นักเรียนว่าดำเนินการในเรื่องใดก่อน 2. ทหาอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ เรื่องตกลงกันก่อนดีไหม ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกต 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้อภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด 2.1.1 การประชุมดำเนินการไปไม่ได้ เพราะเหตุใด 2.1.2 ถ้านักเรียนเป็นนิพนธ์จะทำอย่างไร 2.1.3 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติครั้งนี้ 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่องตกลงกันก่อนดีไหมโดยแสดงบทบาทที่มีการกำหนดข้อตกลงในการทบทวน ทั้งนี้ให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์ในครั้งนี้ได้แสดง 3.1 ให้นักเรียนอภิปรายเปรียบเทียบการแสดงบทบาทสมมติระหว่างครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พร้อมทั้งข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบท	ตกลงกันก่อน ดีไหม

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
			4.นำกระดาษของทั้ง 2 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันกลุ่มที่ฝึกได้ยาวกว่าจะเป็นผู้ชนะ 5.ให้นักเรียนเล่นเกมฉีกกระดาษอีกครั้งหนึ่งโดยใช้กติกาเดิม 6.ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ส่งตัวแทนออกมารายงานว่า กลุ่มของตนมีวิธีการวางแผนการทำงานในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อย่างไร 7.ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้และผู้วิจัยช่วยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปผลดีของการวางแผนการทำงานและผลเสียของการไม่วางแผนการทำงาน 2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการยกตัวอย่างการนำการวางแผนการทำงานไปใช้	

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
3	การวางแผนการทำงาน	เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผน	บาทสมมติ 3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากการสังเกตการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนว่าแสดงได้เหมาะสมกับบทบาท 2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปผลดีของการกำหนดข้อตกลงในการทำงานและผลเสียของการไม่กำหนดข้อตกลงร่วมกันได้อย่างเหมาะสม 1. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "ฉีกกระดาษ" โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน แล้วแจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น 2. ให้นักเรียนวางแผนฉีกกระดาษให้ยาวที่สุด โดยไม่ต้องกระดาษ 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถว แล้วให้คนที่ 1 ฉีกกระดาษโดยให้เวลาคนละ 30 นาที เมื่อหมดเวลาให้ไปต่อท้ายแถว แล้วคนที่ 2 ฉีกกระดาษต่อ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนหมดเวลาที่กำหนด ประมาณ 5 นาที	กระดาษหนังสือพิมพ์ 2 แผ่น

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
4	การวางแผน การทำงาน	เพื่อให้นักเรียนรู้ วิธีการวางแผน การทำงาน	1.ผู้วิจัยทบทวนประโยชน์และความ สำคัญของการวางแผนงานในกิจกรรม ครั้งที่ 3 2.ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๓ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน ใช้เวลาแต่ละกลุ่มทำงาน 20 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อน ให้นำมือเพื่อให้ ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อย 3.ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มเล่าวิธีการ ทำงานในกลุ่มของตนตามแนวทาง ต่อไปนี้ 3.1 เพราะเหตุใดนักเรียนจึง วางแผนได้เสร็จก่อนและเสร็จทีหลัง 3.2 นักเรียนมีขั้นตอนในการวางแผน อย่างไร 4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียน ในการสรุปข้อควรคำนึงในการ วางแผนการทำงาน	1.กระดาษ 2.ปากกา 3.ยางลบ

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
5	การแบ่งงาน และการทำ งานตามแผน	เพื่อให้ นักเรียน เข้า ใจความสำคัญของ การแบ่งงาน	2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการยกตัวอย่างการนำประโยชน์การวางแผนการทำงานไปใช้ 1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าในการทำงานกลุ่ม นักเรียนมีการแบ่งงานกันทำหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง ก้อยกับบ๊อง ให้นักเรียนทุกคนอ่าน 3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนอภิปรายและส่งตัวแทนรายงาน ให้เพื่อนฟังดังนี้ 3.1 กลุ่มของก้อยปฏิบัติถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด 3.2 กลุ่มของบ๊องปฏิบัติถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด 4. ให้นักเรียนบอกหลักในการแบ่งงาน 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการบอกหลักทั่ว ๆ ไปในการแบ่งงาน	กรณีตัวอย่าง เรื่องก้อยกับ บ๊อง

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
6	การแบ่งงาน และการทำ งานตามแผน	เพื่อชี้ให้เห็นถึง ประโยชน์ของ การแบ่งงาน และการทำ ตามแผน	2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปทบทวนเรียนจากคณิศร 1. ผู้วิจัยทบทวนความสำคัญของการแบ่งงานในกิจกรรมครั้งที่ 5 2. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คนให้ทำงาน 1 ชิ้นตามใบสั่งงาน โดยกลุ่มที่ 1 มีการแบ่งงานให้ ส่วนกลุ่มที่ 2 ไม่มีการแบ่งงานให้ ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบสั่งงานเป็นเวลา 10 นาที หลังจากนั้นให้เวลา 20 นาที เพื่อลงมือปฏิบัติ 3. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายวิธีการทำงานและผลงานที่ได้ 4. ให้นักเรียนสรุปข้อควรคำนึงในการแบ่งงาน เพื่อให้งานสำเร็จอย่างรวดเร็วและได้ผลดีและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม <u>การประเมิน</u> ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปผลดีของการแบ่งงานและผลเสียของการไม่แบ่งงาน	1. เอกสาร ใบสั่งงาน 2. กล้อง บรรจุตัว อักษร

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วิธีดำเนินการ	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
7	การแก้ปัญหา ในการ ทำงาน	เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจสภาพการแก้ ปัญหาในการทำงาน ร่วมกัน	1.ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้นักผู้สังเกต การณ์กลุ่มละ 1 คน 2.แจกข้อมูลให้นักเรียนในกลุ่ม ๆ ละ 9 แผ่น เพื่อใช้แก้ปัญหาโดยผู้วิจัย ชี้แจงรายละเอียด 3.ให้ผู้สังเกตการณ์ สังเกตพฤติกรรม ของกลุ่ม ดังนี้ 3.1 ทุกคนร่วมมือกันแก้ปัญหาหรือไม่ 3.2 แต่ละกลุ่มมีขั้นตอนในการแก้ ปัญหาอย่างไร 4. ให้นักเวลาแต่ละกลุ่ม 20 นาที เมื่อ กำหนดเวลาให้ส่งกระดาษคำตอบ พร้อมเฉลย 5.ให้ผู้สังเกตการณ์มาเล่าบรรยายกาศ ในการทำงานของแต่ละกลุ่ม 6. ให้นักเวลาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเล่าขึ้น ตอนในการทำงาน 7.ผู้วิจัยซักถามนักเรียนถึงความสำคัญ ของการแก้ปัญหาโดยกลุ่ม	1.แผนภูมิ รูปบ้าน 2.ข้อมูล 3.แผนภูมิ ข้อตกลง

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
8	การแก้ปัญหา ในการทำ งาน	1. เพื่อให้เรียนรู้ถึง ถึงปัญหา อุปสรรค ในการทำงาน 2. เพื่อวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา และ เลือกวิธีใน การแก้ปัญหา	<u>การประเมิน</u> ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการเข้าใจสภาพการแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการทำงานกลุ่ม และให้นักเรียนเขียนปัญหาเหล่านั้นในสำเนาตัว ป.พ. 1991 2. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกปัญหามา 1 ตัว ป.พ. 1991 ให้เวลากลุ่มละ 20 นาที เพื่อปรึกษากันในกลุ่มดังนี้ 2.1 ปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไร 2.2 มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการแก้ปัญหาให้เพื่อนฟัง 4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปขั้นตอนการแก้ปัญหาของกลุ่ม	1. กล้อง ตัว ป.พ. 1991 2. กระดาษ 3. ปากกา

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
9	การเสนอผลงาน	เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีการเสนอผลงาน เพื่อเข้าความสนใจ	2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาที่เลือกได้จากตัวบ.พ. 1991 อย่างเหมาะสม 1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าในการเสนอผลงานนั้น นักเรียนมักใช้วิธีใด เพราะเหตุใด 2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน มอบเอกสารเรื่องใช้วัดธรรมดาให้ทั้ง 2 กลุ่ม เสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ อีกกลุ่มหนึ่งใช้การบรรยาย นักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ 3. ให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์อภิปรายว่าการเสนอผลงานของทั้ง 2 กลุ่มเป็นอย่างไร นักเรียนชอบแบบไหน เพราะเหตุใด 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานว่ามีวิธีเตรียมการเสนอผลงานอย่างไร และมีความรู้สึกอย่างไรขณะเสนอผลงาน 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	1. เอกสารเรื่องใช้วัดธรรมดา 2. บทบาทสมมติแบบไม่มีบทเรื่องใช้วัดธรรมดา

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
10	การสรุปและ การประเมิน ผล	เพื่อให้เห็นความ สำคัญและ ประโยชน์ของ การสรุปและ ประเมินผลงาน	<u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการบอกวิธีการเตรียมการเสนอผลงาน 2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการยกตัวอย่างการเสนอผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ 1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าหลังจากที่นักเรียนทบทวนเสร็จแต่ละครั้งได้มีสรุปและประเมินผลการทบทวนหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมวิดีโอเทปเรื่องโรงเรียนบ้านหินกลิ้ง ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการทบทวนกลุ่มของนักเรียน ๖ ชั่วโมงประมาณ 20 นาที แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนร่วมกันว่าการทบทวนกลุ่มของนักเรียนร.ร.บ้านหินกลิ้งมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟัง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ 4. ผู้วิจัยให้เกณฑ์การประเมิน 11 ประการ	1. วิดีโอเทป เรื่องโรงเรียน บ้านหินกลิ้ง 2. แผนภูมิเกณฑ์ การประเมิน 11 ประการ 3. กระดาษ 4. กระดาษ

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	อุปกรณ์
11	จับเวลาผลงาน	1. เพื่อให้ให้นักเรียน การทำงานกลุ่ม 2. เพื่อให้ให้นักเรียน ได้เห็นแบบอย่าง ของวิธีการทำงาน	5. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันอภิปราย ว่าการประเมินของกลุ่มใดเข้าเกณฑ์ที่ ผู้วิจัยให้ไว้บ้างหรือไม่ 6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิด ที่ได้จากกิจกรรมนี้ <u>การประเมิน</u> ประเมินความสามารถของนักเรียน ในการอธิบายเกณฑ์การประเมินผล การทำงาน 1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน 2. แจกอุปกรณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำ ใบประดิษฐ์เป็นของใช้ 1 อย่างพร้อม ทั้งบอกประโยชน์ของสิ่งประดิษฐ์นั้น เป็นเวลาแต่ละกลุ่ม 20 นาทีในการ ทำงานให้นิความรู้เกี่ยวกับการทำ งานกลุ่มมาใช้ให้ครบถ้วน 3. เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน รายงานมาให้เพื่อนฟังในหัวข้อ 3.1 กลุ่มมีขั้นตอนการทำงาน อย่างไร 3.2 บรรยายภาคินการทำงาน เป็นอย่างไร	1. เศษผ้า 2. กระดาษ 3. หลอด ด้าย 4. กาว 5. แกนกระ ดาษชำระ 6. กรรไกร 7. เอกสาร เพลงช่วย กันทำงาน 8. เทปเพลง ช่วยกันทำงาน

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/การประเมิน	อุปกรณ์
12	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนอภิปรายสรุปประโยชน์ที่ได้จากการทดลอง 2. เพื่อให้นักเรียนสรุปเรื่องการทำงานกลุ่ม โดยเน้นถึงคุณค่าและประโยชน์เพื่อให้นักเรียนเห็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. สรุปท้ายกิจกรรมด้วยการให้ทุกคนร้องเพลง "ช่วยกันทํานาน" เป็นเครื่องเตือนใจในการทำงาน <u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปขั้นตอนการทำงานกลุ่ม 2. ประเมินจากการสังเกตความร่วมมือร่วมใจในการทำงานกลุ่ม 1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ละ 4 คนให้อภิปรายถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งนี้ แล้วให้ส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟัง 2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องการทำงานกลุ่มในหัวข้อต่อไปนี้ 2.1 ความหมาย 2.2 คุณค่าและประโยชน์ของการทํานานกลุ่ม 2.3 แนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน 3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและกล่าวคำอำลา	1. กระดาษ 2. ปากกา

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ / การประเมิน	
			<u>การประเมิน</u> 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปเรื่องการทำงานกลุ่มที่ได้รับการฝึกมาทั้งหมด 2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อการทำงานกลุ่มและการนำไปใช้	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 50 นาที

ครั้งที่ 1

เรื่อง การบูรณนิเทศ

เวลา 50 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นกิจกรรมร่วมกัน
 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และลักษณะชุดการแนะนำ เรื่องการทำงานกลุ่ม

- วิธีดำเนินการ
1. ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนโดยแนะนำตนเองและให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำตนเอง
 - 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "จานเด็ด" โดยชี้แจงว่า มีอาหารหลายชนิดที่คนทั่วไปนิยมรับประทานคู่กัน ถ้าเห็นสิ่งนี้แล้วจะนึกถึงสิ่งนั้นทันที
 - 1.2 ผู้วิจัยแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยนักเรียนจะต้องจับคู่กันให้ได้ตามที่กำหนด ทั้งนี้จะเฉลยเมื่อนักเรียนจับคู่ได้ครบแล้วว่าตรงกับที่กำหนดไว้หรือไม่

1.2.1 ไก่ย่าง - ส้มตำ

1.2.2 น้ำพริก - ปลาทุ

1.2.3 หมูแฮม - ไข่ดาว

1.2.4 ข้าวเหนียว - มะม่วง

เมื่อนักเรียนพบคู่แล้วให้ผลัดกันซักถามเรื่องของเพื่อนคนละ 5 นาที

โดยพยายามหาความรู้จักกันให้มากที่สุด

- 1.3 ให้นักเรียนแต่ละคนเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับคู่ของตนให้สมาชิกของกลุ่มฟัง

- 1.4 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมบูรณนิเทศ

2. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของชุดการแนะนำ เรื่องการทำงานกลุ่ม

3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และนัดหมายสถานที่ วัน เวลาที่จะพบ เพื่อร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

อุปกรณ์

บัตรคำ

แนวสรุป

1. การที่จะรู้จักคนอื่นควรสนใจที่จะเข้าไปพูดคุยเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้รู้จักกันมากขึ้น
2. เพื่อนของนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แต่นักเรียนจะอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในระยะเวลา 6 สัปดาห์ ขอให้ทุกคนตั้งใจร่วมกิจกรรม

การประเมิน

1. ประเมินความคุ้นเคยกันโดยสังเกตจากการพูดคุยกันของนักเรียนในกลุ่ม
2. ประเมินความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และกระบวนการทดลองโดยซักถามแล้วนักเรียนตอบได้ครบถ้วน
3. ประเมินความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมการทดลองโดยการซักถามและการสังเกตสีหน้าท่าทางของนักเรียนแต่ละคน

ครั้งที่ 2

เรื่อง การกำหนดข้อตกลงในการทำงาน

เวลา 50 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการกำหนดข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน
 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจผลกระทบของการทำงานที่ขาดข้อตกลง

- วิธีดำเนินการ
1. ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนถึงประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันว่านักเรียนดำเนินการในเรื่องใดก่อนบ้าง
 2. ทำอาสาสมัคร เพื่อแสดงบทบาทสมมติเรื่องตกลงกันก่อนดีไหม สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจสังเกต
 - 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้อภิปรายและรายงานตามหัวข้อที่กำหนดให้
 - 2.1.1 การประชุมดำเนินไปไม่ได้เพราะเหตุใด
 - 2.1.2 ถ้านักเรียนเป็นนิพนธ์จะทำอย่างไร
 - 2.1.3 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติครั้งนี้
 - 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง
 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเรื่อง ตกลงกันก่อนดีไหม โดยแสดงบทบาทที่มีการกำหนดข้อตกลงในการทำงาน มีการกำหนดข้อตกลงต่าง ๆ ทั้งนี้ให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตการณ์ได้แสดงบทบาทสมมติบ้าง
 - 3.1 ให้นักเรียนอภิปรายเปรียบเทียบการแสดงบทบาทสมมติระหว่างครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 2 พร้อมทั้งข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป

อุปกรณ์ บทบาทสมมติเรื่อง ตกลงกันก่อนดีไหม

แนวสรุป งานการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนั้น ถ้าต่างฝ่ายจะทำตามใจตนเอง การทำงานก็จะสับสนวุ่นวาย เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ควรมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันและทุกคนต้องปฏิบัติตาม เพื่อการทำงานจะได้เป็นไปอย่างเรียบร้อย

ทุกคนต้องปฏิบัติตาม เพื่อการทำงานจะได้เป็นไปอย่างเรียบร้อย

การประเมิน

1. ประเมินจากการสังเกตการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนว่าแสดงได้เหมาะสมกับบทบาท
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปผลดีของการกำหนดข้อตกลงในการทำงานและผลเสียของการไม่กำหนดข้อตกลงร่วมกันได้เหมาะสม

1. เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ
เรื่อง ตกลงกันก่อนดีไหม (แบบที่ 1)

ครูสีรุ้ง กล่าวกับนักเรียนห้อง ม.1/11 ในชั่วโมงโฮมรูมว่า ในงานนิทรรศการทางวิชาการของโรงเรียนปีนี้ ห้องของเราได้รับมอบหมายให้ขายอาหาร 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ แต่ครูสีรุ้งขอให้นักเรียนประชุมปรึกษาหารือกันว่าจะขายอะไร จะซื้อของได้จากไหน ใครจะเป็นคนไปซื้อ และจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง ให้จัดบันทึกให้ครูทราบด้วยเพื่อที่จะนำเข้าไปประชุมครูในชั้น ม.1 ต่อไป จากนั้นครูสีรุ้งก็ออกจากห้องไป ปลอบให้นักเรียนปรึกษากันเอง

ในตอนแรกยังไม่มีใครเสนออะไร ทุกคนตื่นเต็นที่จะได้ขายอาหาร บ้างก็จับกันเป็นคู่ บ้างก็จับกันเป็นกลุ่ม วิพากษ์วิจารณ์ไปต่าง ๆ นานา ต่างพากันลืมนคำสั่งของครูสีรุ้ง เสียสิ้น นิพนธ์ ซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงเริ่มดำเนินการประชุม คนที่เสนอความคิดเห็นมีเพียงไม่กี่คน ส่วนมากก็เป็นคนเดิม ๆ ได้แก่ สนิท รุ่งรัตน์ พิมพ์ และ รัศมิ์ ทุกคนต่างเสนอความคิดเห็นของตนเอง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จึงเกิดการพูดแย้งกัน พูด และขัดจังหวะกันตลอดเวลา ทำให้มีเสียงอื้ออึงไปชั่วขณะ นิพนธ์ไม่รู้จะทำอย่างไร จึงปลอบยาที่เพื่อน ๆ แย้งกันพูด โดยไม่จัดการใด ๆ ทั้งสิ้น รัศมิ์ทนไม่ได้จึงออกไปบอกครูสีรุ้ง

บทบาทของครูสีรุ้ง

ฉันชื่อสีรุ้ง เป็นครูที่ปรึกษาห้อง ม.1/11 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในชั่วโมงโฮมรูม เข้านี้ ฉันเข้ามาชี้แจงให้นักเรียนตกลงปรึกษากันว่าจะขายอาหารอะไรในงานนิทรรศการทางวิชาการ จะซื้อของได้จากที่ไหน ใครจะไปซื้อ และต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง แล้วให้จัดบันทึกไว้ แล้วฉันก็เดินออกจากห้องไป

บทบาทของนิพนธ์

ฉันชื่อนิพนธ์ เป็นหัวหน้าห้อง ม.1/11 ฉันเป็นคนพูดไม่เก่ง เมื่อเพื่อน ๆ ไม่แสดง

ความคิดเห็นในตอนแรก ฉันในฐานะหัวหน้าห้องจึงเริ่มดำเนินการประชุม ฉันพูดว่า "มีใครจะเสนอความคิดเห็นเรื่องขายอาหารอย่างไบบ้าง" พอทุกคนแย้งกันพูดฉันก็ได้แต่มองคนนั้นที่มองคนนี้ที บางครั้งฉันก็ห้ามเพื่อน ๆ ไม่ให้ส่งเสียงดัง แต่ก็ไม่มีใครฟัง

บทบาทของสนธิ

ฉันชื่อสนธิ เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 ฉันชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อเริ่มการประชุม ฉันพูดว่า "ผมว่าเราน่าจะขายข้าวโพดปิ้งนะ" ผมเห็นคนข้างบ้านขายในงานวัดขายดีจริง ๆ เลย พวกเราตั้งหลายคนช่วยกันบ๊ิงสนุกดี" พอพิมพ์พูด ฉันก็พูดว่า "ไม่เห็นเข้าท่าเลย หน้าจะเป็นลูกชิ้นอยู่แล้ว ขายข้าวโพดปิ้งดีกว่า กะไรดีด้วย" ไม่ว่าใครจะเสนออะไร ฉันก็จะพูดว่า "ขายข้าวโพดปิ้งดีกว่า"

บทบาทของพิมพ์

ฉันชื่อพิมพ์ เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 ฉันเป็นคนพูดเก่ง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฉันพูดว่า "เราน่าจะขายลูกชิ้นทอดนะ อร่อยดี มีให้เลือกตั้งหลายอย่าง กินก็ง่ายด้วย" พอสนธิพูดแย้งขึ้นมา ฉันจึงลูกชิ้นปิ้งและพูดว่า "ลูกชิ้นทอดดีกว่า"

บทบาทของรุ่งรัตน์

ฉันชื่อรุ่งรัตน์ เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 ฉันเป็นคนชอบพูด และพูดว่า "ฉันเสนอให้ขายข้าวเกรียบปากหม้อ ฉันว่า น่ากินกว่าข้าวโพดปิ้ง แล้วก็ลูกชิ้นตั้งเยอะ" พอสนธิเถียงกับพิมพ์ ฉันจึง โกรธและ ตะโกนเสียงดังให้คนทั้งสองหยุดเถียงกัน

บทบาทของรัศมี

ฉันชื่อรัศมี เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 ฉันเห็นด้วยกับความคิดของพิมพ์า ฉันห้ามเพื่อน ๆ
ไม่ให้เถียงกันด้วยน้ำเสียงที่แสดงความรำคาญ แล้วฉันก็ลุกไปบอกครูสิริรุ่ง

เอกสารที่แจกให้ผู้แสดงบทบาทสมมติ
เรื่อง ตกलगันก่อนดีไหม (แบบที่ 2)

ครูสีรุ้งกล่าวกับนักเรียนห้อง ม.1/11 ในชั่วโมงโฮมรูมว่า ในงานนิทรรศการทางวิชาการของโรงเรียนปีนี้ ห้องของเราได้รับมอบหมายให้ขายอาหาร 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ ครูสีรุ้งขอให้นักเรียนประชุมปรึกษาหารือกันว่า จะขายอะไร จะซื้อของได้จากที่ไหน ใครจะเป็นคนไปซื้อ และจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง ให้จัดบันทึกให้ครูทราบด้วย เพื่อที่จะนำเข้าไปประชุมครูชั้น ม.1 ต่อไป จากนั้นครูสีรุ้งก็ออกจากห้องไป ปลอมยให้นักเรียนปรึกษากันเอง

นิพนธ์ซึ่งเป็นหัวหน้าห้องกล่าวว่า ก่อนที่จะประชุมควรตกลงกันก่อนว่าจะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการประชุม นิพนธ์บอกว่าใครเป็นก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นเขาเสมอไป อย่างไรก็ตามในครั้งนี้นิพนธ์เลือกศรีสมิเป็นเลขาคอยจดบันทึกการประชุม และบอกให้เพื่อน ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดว่าจะต้องพูดทีละคน ก่อนพูดให้ยกมือขออนุญาต ในที่สุดที่ประชุมมีมติให้ขายลูกชิ้นทอด โดยให้สมาชิกอาสาสมัครว่า ใครจะไปสืบราคา และซื้อของ และให้กำหนดว่าใครจะทำหน้าที่อะไรในการขายของ ส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นให้กลับไปสำรวจที่บ้านว่า จะสามารถนำมาใช้ได้หรือไม่ แล้วนำมาเสนอให้เพื่อน ๆ ฟังในวันรุ่งขึ้น

บทบาทของครูสีรุ้ง

ฉันทิสีรุ้ง เป็นครูที่ปรึกษาห้อง ม.1/11 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในชั่วโมงโฮมรูมเข้านี้ ฉันทิเข้ามาชี้แจงให้นักเรียนปรึกษาหารือกันว่า จะขายอะไรในงานนิทรรศการทางวิชาการ จะซื้อของได้จากที่ไหน และแบ่งหน้าที่กัน เช่น หน้าที่ซื้อของ เตรียมอุปกรณ์ หน้าที่ประกอบอาหารและหน้าที่อื่น ๆ แล้วให้จัดบันทึกไว้ แล้วฉันทิก็เดินออกจากห้องไป

บทบาทของนิพนธ์

ฉันทินิพนธ์ เป็นหัวหน้าห้อง ม.1/11 ฉันทิพูดว่า "ก่อนที่จะประชุมผมคิดว่า เราควร

ตกลงกันก่อนว่าจะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการประชุมดีไหมครับ" เมื่อเพื่อน ๆ บอกว่าฉันเป็นหัวหน้าห้องควรเป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันจึงบอกเพื่อน ๆ ว่า ไม่จำเป็นต้องเป็นฉันเสมอไป แต่ก็ทำให้ฉันมั่นใจขึ้น ฉันพูดว่า "ก่อนอื่นผมขอเลือกรัศมีเป็นเลขา คอยจดบันทึกการประชุม" ฉันบอกให้เพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็น "เพื่อน ๆ คิดว่าเราควรขายอะไรในงานนิทรรศการดีครับ" ฉันพูดต่อไปว่า "เอาอย่างนี้ครับ ใครจะพูดต้องยกมือขออนุญาต ขอให้พูดทีละคน อย่าพูดแข่งกันหรือขัดจังหวะเพื่อน อย่าแซงกันด้วย ตกลงตามนี้ครับ" ฉันพยายามเรียกชื่อสมาชิกที่ยังไม่ได้พูด และสรุปเมื่อเขาพูดจบ สุดท้ายให้สมาชิกลงมติโดยการยกมือตัดสินตามเสียงข้างมาก

บทบาทของสนิท

ฉันชื่อสนิท เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 ฉันชอบแสดงความคิดเห็น ฉันเสนอให้นิพนธ์เป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันยกมือเมื่อนิพนธ์อนุญาต ฉันจึงพูดว่า "ผมว่าเราน่าจะขายข้าวโพดปิ้งนะ ผมเห็นคนข้างบ้านขายในงานวัดได้กำไรดีด้วย" เมื่อพิมพ์าเสนอความคิดเห็น ฉันรอให้พิมพ์าพูดจบก่อนแล้วจึงยืนยันความคิดเดิม

บทบาทของพิมพ์า

ฉันชื่อพิมพ์า เป็นนักเรียนชั้น ม.1/11 ฉันเป็นคนพูดเก่งและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่างจากฉัน ฉันเลือกนิพนธ์เป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันรอให้สนิทพูดจบก่อนจึงขออนุญาตนิพนธ์และพูดว่า "ฉันเสนอให้ขายลูกชิ้นทอด เพราะเป็นที่นิยมของคนทั่วไป มีให้เลือกหลายอย่าง กินง่าย แถมยังอร่อยด้วย" ฉันเสนอให้เพื่อน ๆ ไปลิบราคาแล้วนำมาเสนอในวันรุ่งขึ้น

บทบาทของรุ่งรัตน์

ฉันชื่อรุ่งรัตน์ เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 ฉันเป็นคนชอบพูด ฉันสนับสนุนความคิดของสนิทและพิมพ์าที่เลือกนิพนธ์เป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันรอให้นิพนธ์อนุญาตจึงเสนอความคิดเห็น ฉันเสนอ

ว่า "เราน่าจะขายข้าวเกรียบปากหม้อนะ" และเสนอว่า ฉันสามารถยืมอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้

บทบาทของรัศมี

ฉันชื่อรัศมี เป็นนักเรียนห้อง ม.1/11 เมื่อนิพนธ์เลือกฉันเป็นเลขาคอยจดบันทึกการประชุม ฉันเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ฉันพูดว่า"ที่เพื่อน ๆ เสนอมาก็น่าสนใจทั้งนั้น" ฉันสนับสนุนความคิดของพิมพ์พา

ครั้งที่ 3

เรื่อง การวางแผนการทำงาน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนการทำงาน

- วิธีดำเนินการ
1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่า การวางแผนมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนเรามากน้อยเพียงใด
 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "ฉีกกระดาษ" โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน แล้วแจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น
 3. ให้นักเรียนวางแผนฉีกกระดาษให้ยาวที่สุด โดยไม่ต้องกระดาษ
 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถว แล้วให้คนที่ 1 ฉีกกระดาษโดยให้เวลาคนละ 30 วินาที เมื่อหมดเวลาให้ไปต่อท้ายแถว แล้วคนที่ 2 ฉีกกระดาษต่อ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนครบเวลาที่กำหนดประมาณ 5 นาที
 5. นำกระดาษของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน กลุ่มที่ฉีกได้ยาวกว่าจะเป็นผู้ชนะ
 6. ให้นักเรียนเล่นเกม "ฉีกกระดาษ" อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้กติกาเดิม
 7. ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานว่า กลุ่มของตนมีวิธีวางแผนการทำงานในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อย่างไร
 8. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้และผู้วิจัยช่วยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ 1. กระดาษหนังสือพิมพ์ 2 แผ่น

2. นาฬิกาจับเวลา

แนวสรุป ในการวางแผนการทำงานร่วมกันนั้น ควรต้องร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการทำงานล่วงหน้า อันเป็นการเตรียมงานด้วยความรอบคอบงานจึงจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การประเมิน 1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปผลดีของการวางแผนการทำงานและผลเสียของการไม่วางแผนการทำงาน

2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการยกตัวอย่างการวางแผนการทำงานไปใช้

ครั้งที่ 4

เรื่อง การวางแผนการทำงาน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีการวางแผนการทำงานร่วมกัน

- วิธีดำเนินการ
1. ผู้วิจัยทบทวนประโยชน์และความสำคัญของการวางแผนการทำงานในกิจกรรมครั้งที่ 3
 2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มประชุมวางแผนการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนโดยให้กำหนดหัวข้อเอง ให้เวลาประมาณ 20 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อน ให้ยกมือให้ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อย
 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟัง เกี่ยวกับการวางแผนการจัดป้ายนิเทศ ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 เพราะ เหตุใดนักเรียนจึงวางแผนได้เสร็จก่อนและเสร็จทีหลัง
 - 3.2 นักเรียนมีขั้นตอนในการวางแผนอย่างไร
 4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อควรคำนึงในการวางแผนการทำงาน

อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ปากกา

แนวสรุป ในการทำงานใด ๆ ควรมีการวางแผนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน สมาชิกในกลุ่มควรปรึกษากันหรือกันในเรื่องต่อไปนี้

1. งานที่กลุ่มจะต้องทำมีอะไรบ้าง
2. กลุ่มจะมีขั้นตอนในการทำงานนั้นอย่างไร

- การประเมิน
1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปข้อควรคำนึงในการวางแผนการทำงาน
 2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการยกตัวอย่างการนำประโยชน์ของการวางแผนการทำงานไปใช้

ครั้งที่ 5

เรื่อง การแบ่งงานและการทำงานตามแผน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการแบ่งงานและการทำงานตามแผน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกหลักในการแบ่งงานได้

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่า ในการทำงานกลุ่ม นักเรียนมีการแบ่งงานกันทำงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่าง ก้อยกับโป้ง ให้นักเรียนทุกคนอ่าน
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน และส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟัง ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 กลุ่มของก้อยปฏิบัติถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 3.2 กลุ่มของโป้งปฏิบัติถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ให้นักเรียนบอกหลักทั่ว ๆ ไป ในการแบ่งงาน
5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

กรณีตัวอย่างเรื่อง "ก้อยกับโป้ง"

แนวสรุป

1. ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ไม่ควรที่จะให้ใครรวบงานไว้คนเดียว เพราะ อาจไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
2. หลักในการแบ่งงานโดยทั่ว ๆ ไปมี 2 ประการ คือ แบ่งงานให้ทุกคนอย่างทั่วถึงและพยายามแบ่งให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด หรือความชำนาญ

การประเมิน

1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการบอกหลักทั่ว ๆ ไปในการแบ่งงาน
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปบทเรียนจากคดีสอนใจ เช่น หลายหัวดีกว่าหัวเดียว โดยอภิปรายว่าจริงหรือไม่ อย่างไร

ครั้งที่ 6

เรื่อง การแบ่งงานและการทำานตามแผน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อชี้ให้เห็นประโยชน์ของการแบ่งงานและการทำานตามแผน

- วิธีดำเนินการ
1. ผู้วิจัยทบทวนความสำคัญของการแบ่งงานและการทำานตามแผนในกิจกรรมครั้งที่ 5
 2. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้ทำาน 1 ชิ้นตามใบสั่งงาน โดยกลุ่มที่ 1 มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้เรียบร้อย ส่วนกลุ่มที่ 2 ไม่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไว้ให้ จากนั้นให้เวลาแต่ละกลุ่มศึกษาใบสั่งงานเป็นเวลา 10 นาที และให้เวลาปฏิบัติ 20 นาที
 3. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายวิธีการทำานและผลงานที่ได้
 4. ให้นักเรียนสรุปในหัวข้อ "ในการแบ่งงานและมอบหมายงานควรคำนึงถึงอะไรบ้างงานจึงจะสำเร็จอย่างรวดเร็วและได้ผลดี" และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
 5. ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

อุปกรณ์

1. เอกสารใบสั่งงาน
2. กล้องบรรจุตัวอักษร

แนวสรุป

1. การแบ่งงานกันทำ จาเป็นในการทำานกลุ่ม เพราะจะช่วยำทำงานสำเร็จอย่างรวดเร็ว
2. หลักในการแบ่งงานโดยทั่ว ๆ ไปมี 2 ประการคือ แบ่งให้ทุกคนทอย่างทั่วถึง และพยายามแบ่งให้เหมาะกับความสามารถ ความถนัด หรือความชำนาญของสมาชิกแต่ละคน
3. การมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มทำานตามความถนัด และความสามารถจะช่วยำให้เขามีความพอใจ มีความสุขในการทำานและจะทำให้กลุ่มได้ผลงานที่ดีด้วย

การประเมิน

ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปผลดีของการแบ่งงาน และผลเสียของการไม่แบ่งงาน

เอกสารใบสั่งงานกลุ่มที่ 1

1. ให้นักเรียนอ่านเอกสารฉบับนี้ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ภายในเวลา 10 นาที หากไม่เข้าใจ
 ตอนใดให้ถามผู้วิจัย เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วจะถามอีกไม่ได้
2. ให้กลุ่มของนักเรียนใช้ตัวอักษรสร้างเป็นคำกันข้อความว่า "เข้าคิวด้วยใจไม่ต้องบังคับ"
 โดยนำตัวอักษรไปติดกับแผ่นป้ายที่จัดไว้ ให้เสร็จภายในเวลา 20 นาที
3. ก่อนลงมือทำงานให้ทุกคนจับสลากหมายเลขประจำตัวอักษรแล้วขอรับกล่องตัวอักษรตาม
 หมายเลขนั้น
4. ให้สมาชิกแต่ละคนแบ่งความรับผิดชอบในการสร้างคำ ดังนี้
 - สมาชิกหมายเลข 1 ให้สร้างคำ "เข้าคิว"
 - สมาชิกหมายเลข 2 ให้สร้างคำ "ด้วยใจ"
 - สมาชิกหมายเลข 3 ให้สร้างคำ "ไม่ต้อง"
 - สมาชิกหมายเลข 4 ให้สร้างคำ "บังคับ"
5. ตัวอักษรของแต่ละคนจะนำไปแลกเปลี่ยนหรือรวมกับของผู้อื่นก็ได้ถ้าเป็นความพอใจด้วยกัน
6. ห้ามเปิดกล่องตัวอักษรก่อนได้รับคำสั่งให้ลงมือปฏิบัติ

เอกสารใบสั่งงาน กลุ่มที่ 2

1. ให้นักเรียนอ่านเอกสารฉบับนี้ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ภายในเวลา 10 นาที หากไม่เข้าใจ
ตอนใดให้ถามผู้วิจัย เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วจะถามอีกไม่ได้
2. ให้กลุ่มของนักเรียนใช้ตัวอักษรสร้างเป็นคำในข้อความว่า "เข้าคิวด้วยใจไม่ต้องบังคับ"
โดยนำตัวอักษรไปติดไว้กับแผ่นป้ายที่จัดไว้ ให้เสร็จภายในเวลา 20 นาที
3. ก่อนลงมือทำงานให้ทุกคนจับสลากหมายเลขประจำตัวแล้วขอรับกล่องตัวอักษรตาม
หมายเลขนั้น
4. ตัวอักษรของแต่ละคนจะนำไปแลกเปลี่ยนหรือรวมกับของผู้อื่นก็ได้ถ้าเป็นความพอใจด้วยกัน
ห้ามเปิดกล่องตัวอักษรก่อนได้รับคำสั่งให้ลงมือปฏิบัติ

ครั้งที่ 7

เรื่อง การแก้ปัญหาในการทํางาน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสภาพการแก้ปัญหาในการทํางานร่วมกัน

วิธีดำเนินการ 1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ให้มีผู้สังเกตการณ์
กลุ่มละ 1 คน
2. ผู้วิจัยแจกข้อมูลให้นักเรียนในกลุ่ม ๆ ละ 9 แผ่น ข้อมูลทั้งหมดจะใช้แก้ปัญหา
โดยผู้วิจัยชี้แจงว่า มีบ้านอยู่ 5 หลัง บลูกอยู่เรียงกัน เจ้าของบ้านแต่ละหลัง
มีเชื้อชาติต่างกันเป็น จีน ไทย ญี่ปุ่น อินเดีย และอังกฤษ ในบ้านแต่ละหลัง
เจ้าของบ้านเลี้ยงสัตว์คนละชนิด ต้มเครื่องดื่มคนละแบบ และทาสีบ้านแตกต่างกัน
ปัญหาที่ให้ผู้สังเกตการณ์ในกลุ่มช่วยกันคิด มีดังนี้

2.1 บ้านไหนดื่มน้ำเปล่า

2.2 บ้านไหนเลี้ยงกระรอก

การแก้ปัญหาต่าง ๆ มีข้อมูลอยู่ 9 ข้อ ซึ่งได้แจกให้แต่ละกลุ่มแล้ว

3. ให้ผู้สังเกตการณ์ สังเกตพฤติกรรมของกลุ่ม ดังนี้

3.1 ทุกคนร่วมมือกันแก้ปัญหาคือหรือไม่

3.2 แต่ละกลุ่มมีขั้นตอนในการแก้ปัญหาอย่างไร

4. ให้เวลาแต่ละกลุ่มแก้ปัญหา 20 นาที เมื่อครบกำหนดเวลาให้ส่งกระดาษ
คำตอบแล้วเฉลยปัญหา

5. ให้ผู้สังเกตการณ์แต่ละกลุ่มเล่าบรรยากาศในการแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่ม

6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเล่าขั้นตอนในการแก้ปัญหา

7. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาโดยทํางานเป็นกลุ่ม

อุปกรณ์

1. แผนภูมิรูปบ้าน

2. แผนภูมิข้อมูลเบื้องต้น

3. เอกสารข้อมูลที่ใช้แก้ปัญหา

แนวสรุป

การทํางานใด ๆ ก็ย่อมมีปัญหาก่เกิดขึ้นเป็นธรรมดา บางปัญหาก่เกิดจากวิธีการ

ทํานานของกลุ่ม บางปัญหาเกิดจากความคิดเห็นที่ต่างกัันของสมาชิกกลุ่ม
 บางปัญหาเกิดจากการกระทำของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น
 สามารถจัดให้หมดคาไปได้ ถ้าสมาชิกกลุ่มทุกคนไม่เพิกเฉย

การประ เมีน

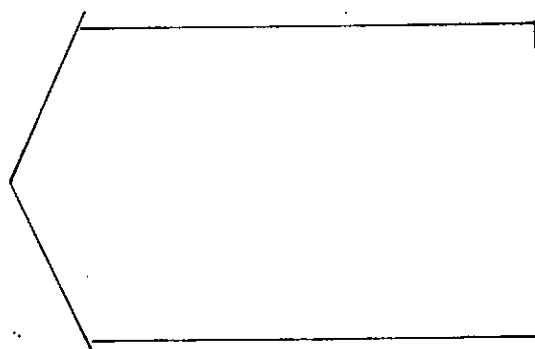
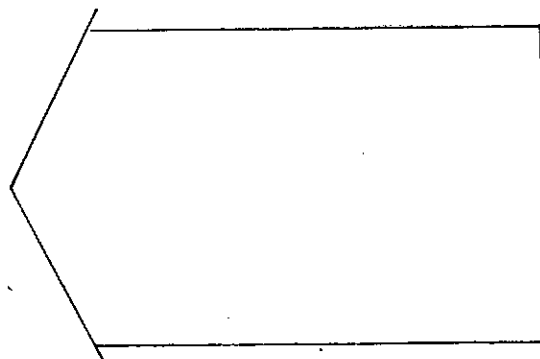
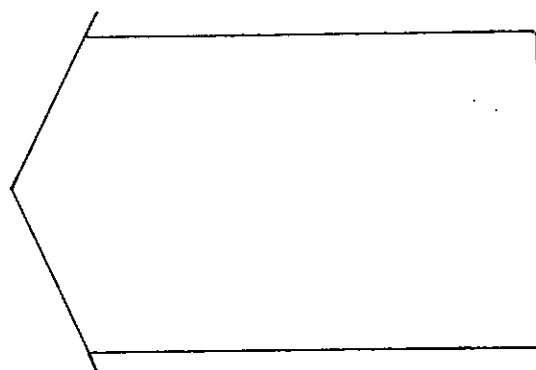
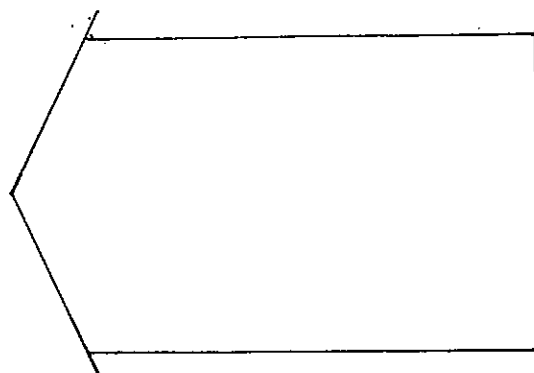
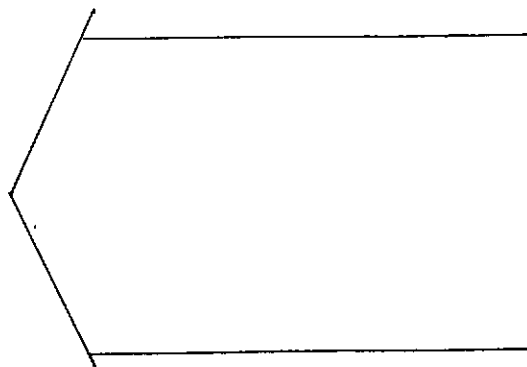
ประ เมีนจากความสามารถของนักเรียนในการ เข้าใจสภาพการแก้ปัญหานการ
 ทํานานร่วมกันเป็นกลุ่ม

ข้อมูลเบื้องต้น

- มีบ้านอยู่ 5 หลังปลูกเรียงกัน
- เจ้าของบ้านแต่ละหลังมีเชื้อชาติต่างกัน เป็น ไทย จีน ญี่ปุ่น อินเดียและอังกฤษ
- ในบ้านแต่ละหลัง เจ้าของบ้านเลี้ยงสัตว์คนละชนิด
- ค่อมเครื่องค่อมคนละแบบ
- ทาสีบ้านต่างกัน

ข้อมูลสำหรับแต่ละกลุ่ม (ตัดเป็นข้อ ๆ)

1. บ้านสีเขียวอยู่ตรงกลาง บ้านญี่ปุ่นอยู่ขวามือสุด
2. บ้านที่เลี้ยงหมา แมว และนก อยู่ห่างกันทั้ง 3 หลัง
3. บ้านที่ดื่มไวน์ และชาอยู่ติดกัน ส่วนบ้านที่ดื่มนม อยู่ติดกับบ้านที่ดื่มกาแฟ
4. บ้านไทยเลี้ยงไก่ และบ้านอังกฤษเลี้ยงหมา
5. บ้านจีนอยู่ติดกับบ้านสีเขียว บ้านอินเดียอยู่ติดกับบ้านสีเหลือง
6. บ้านที่ดื่มนมเลี้ยงหมา บ้านที่ดื่มชาเลี้ยงแมว
7. บ้านสีแดงอยู่ติดกับบ้านสีน้ำเงิน
8. บ้านสีเหลืองเลี้ยงไก่ บ้านสีชมพูเลี้ยงนก
9. บ้านอังกฤษทาน้ำเงิน

ครั้งที่ 8

เรื่อง การแก้ปัญหาในการทํานาน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เรียนรู้ปัญหาและอุปสรรคในการทํานาน
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและ เลือกวิธีแก้ปัญหา

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการทํานานกลุ่มและให้นักเรียนเขียนปัญหาเหล่านั้นในสำเนาตัว บ.ณ. 1991
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกปัญหามา 1 ตัว บ.ณ. 1991 ให้เวลากลุ่มละ 20 นาที เพื่อปรึกษากันในกลุ่ม ดังนี้
 - 2.1 ปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไร
 - 2.2 มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการแก้ปัญหาให้เพื่อนฟัง
4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนในการแก้ปัญหา

อุปกรณ์

1. กล้องตัว บ.ณ. 1991
2. กระดาษ
3. ปากกา

แนวสรุป

เมื่อสังเกตพบปัญหาแล้ว ควรทำความเข้าใจปัญหาโดยการตรวจสอบว่า ปัญหาเหล่านั้นมาจากสาเหตุใดแล้วควรหาทางแก้ไขปัญหานั้นด้วยวิธีการที่เหมาะสม

การประเมิน

1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปขั้นตอนการแก้ปัญหาของกลุ่ม
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาที่เลือกได้จากตัว บ.ณ. 1991 อย่างเหมาะสม

ครั้งที่ 9

เรื่อง การเสนอผลงาน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเป็นความสำคัญของการเสนอผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ
2. เพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบวิธีการเสนอผลงานเพื่อรู้ความสนใจ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าในการเสนอผลงานของนักเรียนนั้น มักใช้วิธีการใด เพราะเหตุใด
2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม มอบเอกสารเรื่อง ใช้หัวธรรมดา ให้ทั้งสองกลุ่มเสนอผลงาน โดยกลุ่มหนึ่งให้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ อีกกลุ่มหนึ่งใช้การบรรยาย นักเรียนที่เหลือเป็นผู้ชม ให้เวลาแต่ละกลุ่มเตรียมตัว 10 นาที และใช้เวลาแสดง 15 นาที
3. ให้นักเรียนที่เป็นผู้ชมอภิปรายว่าการเสนอผลงานของทั้งสองกลุ่ม เป็นอย่างไร นักเรียนชอบแบบไหน เพราะเหตุใด
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานว่ามีวิธีการเตรียมการเสนอผลงานอย่างไร และมีความรู้สึกรายละเอียดอย่างไรของเสนอผลงาน
5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. เอกสาร เรื่อง ใช้หัวธรรมดา
2. เอกสารการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง "เมื่อลูกเป็นหวัด"

แนวสรุป

หลังจากที่นักเรียนร่วมกันทบทวนเป็นกลุ่มแล้ว การนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มสรุปได้ออกมาเล่าสู่กันฟัง จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้กว้างขวางขึ้น แต่จะได้รับประโยชน์มากนักเพียงใดขึ้นอยู่กับความชัดเจนและความน่าสนใจของการนำเสนอเหล่านั้น จึงควรพยายามหาวิธีที่น่าสนใจ และใช้วิธีต่าง ๆ ให้ชำนาญ

การประเมิน

1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการบอกวิธีการเตรียมเสนอผลงาน
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการยกตัวอย่างการเสนอผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติแบบไม่มีบท

เรื่อง เมื่อลูกเป็นหวัด

บทบาทของลูก

แสดงเป็นผู้มีอาการไข้หวัด คีกรายละเอียดจากเอกสารที่แจกให้

บทบาทของแม่

ดูแลลูกตามวิธีปฏิบัติเมื่อป่วยเป็นไข้หวัดธรรมดา และการควบคุมป้องกันโรคจากเอกสารที่แจกให้ เมื่อเห็นลูกมีอาการไม่ดีขึ้นจึงพาไปหาหมอ

บทบาทของหมอ

ตรวจ ซักถามอาการ และบอกวิธีปฏิบัติตนเมื่อเป็นไข้หวัด พร้อมทั้งอธิบายว่าถ้าปฏิบัติไม่ถูกต้องจะเกิดโรคแทรกซ้อนอะไรบ้าง

ไข้หวัดธรรมดา

นักเรียนทุกคนคงจะ เคยป่วยเป็นไข้หวัดกันมาแล้ว เพราะไข้หวัดเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย ทุกวันทุกเวลาโดยเฉพาะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของอากาศอย่างรวดเร็ว เช่น มีฝนตกลงมาทันที หลังจากอากาศร้อนจัด หรือเดินเข้าห้องปรับอากาศทันทีหลังจากเล่นกีฬาใหม่ ๆ

ต้นเหตุของโรค เชื้อโรคที่ทำให้เกิดไข้หวัดธรรมดาเป็นเชื้อไวรัส และเชื้อไวรัสนี้มีหลายชนิด ดังนั้นผู้ที่เป็หวัดหายใหม่ ๆ จากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งก็อาจเป็นหวัดอีกครั้งหนึ่งจากเชื้อไวรัสอีกชนิดหนึ่งก็ได้

การติดต่อ เรามักจะได้รับเชื้อไข้หวัดธรรมดาจากการไอ จาม ของผู้ที่เป็นหวัดอยู่แล้ว หรืออาจได้รับเชื้อโรค จากการสัมผัสใกล้ชิดกับภาชนะสิ่งของที่ผู้ป่วยใช้ เช่น ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น

เมื่อร่างกายได้รับเชื้อไวรัสเข้าไปแล้ว ไม่จำเป็นว่าจะต้องเกิดอาการไข้หวัดเสมอไป ถ้าร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ความต้านทานโรคของร่างกายดี ก็สามารถทำลายเชื้อไวรัสนั้นได้ และไม่เจ็บป่วย

แต่ถ้าร่างกายอ่อนแอ เช่น ทานหนัก อดนอนมาก ๆ ดื่มสุราจัด วิ่งเล่นหักโหมเกินไป เมื่อได้รับเชื้อไข้หวัด ก็อาจเกิดอาการไข้หวัดได้

ระยะฟักตัว หมายถึง ระยะเวลา นับตั้งแต่ได้รับเชื้อโรคเข้าไปจนกระทั่งเริ่มอาการ ระยะฟักตัวของไข้หวัดธรรมดาโดยทั่วไป คือ 1 - 3 วัน

อาการ มีอาการอักเสบของเยื่อบุทางเดินหายใจส่วนบน ได้แก่ จมูกและลำคอ ระยะเริ่มแรก คัดจมูก น้ำมูกไหลคอแห้ง เจ็บคอ ต่อมาก็อาจมีอาการไอและจามร่วมด้วย ผู้ป่วยอาจจะไม่มีไข้หรือมีไข้ก็ไม่สูงมาก บาดเมื่อยตามตัว แต่ไม่บาดมากนัก อาจมีอาการเบื่ออาหาร ท้องผูกร่วมด้วย อาการต่าง ๆ เหล่านี้มักจะหายไปเองภายใน 3 - 7 วัน แล้วแต่ความต้านทานโรคของร่างกาย แต่ถ้ามีโรคแทรกซ้อนบางอย่างอาจมีอาการต่อไปอีกหลายวันได้

โรคแทรกซ้อน ถ้าความต้านทานโรคของร่างกายไม่ดี หรือผู้ป่วยปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง อาจมีโรคแทรกซ้อนได้หลายอย่าง ที่สำคัญ คือ

1. หลอดลมอักเสบ มีอาการไอ มีเสมหะ เสมหะอาจมีสีเขียวซึ่งแสดงว่ามีเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน ถ้าไม่รักษาให้ถูกต้องก็อาจเป็นเรื้อรังหรือลุกลามเป็นปอดอักเสบได้

2. ปอดอักเสบ มักลุกลามมาจากไข้หวัดแล้วมีอาการหลอดลมอักเสบด้วย โดยมากเป็นในผู้ที่มีความต้านทานน้อย เช่น เด็ก คนชรา ผู้ที่ชอบดื่มสุราจัด อาการจะมีไข้สูง เจ็บหน้าอก ไอมีเสมหะสีเขียวหรือบางที่มีเลือดปนหายใจหอบ

3. ไข้หวัดนก เป็นโรคแทรกซ้อนของไข้หวัดธรรมดาอีกอย่างหนึ่งซึ่งมักพบในเด็ก มีอาการปวดหู ต่อมาแก้วหูอาจทะลุ มีน้ำมูกขึ้น ๆ คล้ายหนองไหลออกมาจากรูขี้ช้างที่เป็น ถ้าเป็นนาน ๆ และไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องก็อาจจะทำให้เป็นไข้หวัดนก และบางทีหนองอาจทะลุเข้าในสมองถึงแก่ชีวิตได้

วิธีปฏิบัติเมื่อผู้ป่วยเป็นไข้หวัดธรรมดา เมื่อเป็นไข้หวัดธรรมดา ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. รักษาสุขภาพให้แข็งแรง อย่าให้ร่างกายอ่อนแอลงไปอีก ได้แก่ การนอนหลับพักผ่อนให้มาก ๆ รักษาร่างกายให้อบอุ่น งดเว้นการออกกำลังกายหักโหม งดเว้นจากสิ่งที่เป็นพิษต่าง ๆ เช่น เหล้า บุหรี่

2. ดื่มน้ำสะอาดมาก ๆ

3. ถ้ามีอาการไข้ ปวดตามตัว ก็อาจรับประทานยาสามัญประจำบ้าน ได้แก่ ยาแก้ไข แก้วปวดพาราเซตามอล

4. ถ้ามีอาการมากขึ้น หรือสงสัยว่ามีโรคแทรกซ้อนควรปรึกษาแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้ ๆ บ้าน

ขณะนี้ยังไม่มียาฆ่าเชื้อไวรัสโรคหวัดโดยตรง การรักษามักจะรักษาตามอาการและให้การรักษาโรคแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น

การควบคุมและป้องกันโรค เราสามารถควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดธรรมดาได้ ดังนี้

(1) ป้องกันก่อนจะเกิดโรค ได้แก่

1. เพิ่มความแข็งแรงและความต้านทานโรคให้แก่ร่างกายอยู่เสมอ ๆ โดยการกินอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ รักษาร่างกายให้อบอุ่นโดยเฉพาะเวลาอากาศเปลี่ยน

2. ป้องกันมิให้เชื้อไข้หวัดเข้าสู่ร่างกาย โดยการหลีกเลี่ยงจากการใกล้ชิดกับคนที่ เป็นหวัด ไม่ใช้ของร่วมกับคนที่ เป็นหวัด ไม่เข้าไปในที่แออัดมาก ๆ เช่น ในโรงภาพยนตร์ขณะที่ร่างกายอ่อนเพลีย

(2) การป้องกันเมื่อเกิดโรคขึ้นแล้ว ได้แก่

1. ป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายออกไป เช่น ใบ หรือจามทุกครั้งต้องปิดปาก ปิดจมูกด้วยผ้าเช็ดหน้าหรือมือ ทาลายเชื้อโรคที่ติดมากับภาชนะสิ่งของของผู้ป่วย ด้วยการต้มหรือซักล้างด้วยสบู่หรือผงซักฟอกและตากให้แห้ง พักผ่อนอยู่กับบ้านไม่ไปโรงเรียนหรือทำงาน เพราะจะทำให้เชื้อโรคแพร่ออกไปกว้างขวางมากขึ้น

2. ป้องกันโรคแทรกซ้อน โดยการรักษาสภาพให้ร่างกายแข็งแรงมิให้อ่อนแอลงไปอีก ดื่มน้ำอุ่นมาก ๆ และไปปรึกษาแพทย์โดยเร็ว ถ้าสงสัยว่าจะมีโรคแทรกซ้อน

3. แจ้งผู้ปกครอง หรือผู้อื่นทราบว่ากำลัง เป็นหวัดอยู่จะได้ป้องกันตนเองมิให้ติดหวัดต่อไป

จาก หนังสือเรียนพลานามัย รายวิชา พ011 - พ012 สุขศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

ครั้งที่ 10

เรื่อง การสรุปและการประเมินผล

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการสรุปและประเมินผลของการทำพานกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าหลังจากที่นักเรียนทำพานเสร็จแต่ละครั้ง ได้มีสรุปและประเมินผลงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมวีดิโอเทปเรื่อง โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประชุมกลุ่มของนักเรียน ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
3. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้อภิปรายร่วมกันแล้วส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟัง คุยหาให้ประเมินการทำพานกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนบ้านหินกลิ้งว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไร แต่ละกลุ่มมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง
4. ผู้วิจัยให้เกณฑ์การประเมิน 11 ประการ
5. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันอภิปรายว่าการประเมินของกลุ่มใดเข้าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยให้ไว้บ้างหรือไม่
6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

อุปกรณ์

1. วีดิทัศน์ เรื่อง โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง
2. แผนภูมิ เกณฑ์การประเมิน 11 ประการ ของ จอห์นสัน
3. กระดาษ ปากกา

แนวสรุป

การสรุปและการประเมินผลงาน ควรทำทุกครั้งที่การทำพานเสร็จสิ้นลง เพื่อจะทราบดีว่า ประสิทธิภาพสำเร็จ หรือยังต้องปรับปรุง อันจะทำให้การงานครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมิน

1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปเกณฑ์การประเมินผลการทำพาน
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการอธิบายความหมายของเกณฑ์การประเมินแต่ละข้อได้

วิดิทัศน์เรื่อง "โรงเรียนบ้านกลิ้ง"

วิดิทัศน์เรื่อง "โรงเรียนบ้านกลิ้ง" เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ในการประชุมสภานักเรียนของโรงเรียนบ้านหินกลิ้ง เมื่อนักเรียนทุกคนมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภานักเรียน : กล่าวเปิดประชุมและกล่าวทักทายเพื่อนสมาชิก ต่อจากนั้นขอให้สมาชิกแนะนำตัว สมาชิกแต่ละคนต่างเป็นตัวแทนของนักเรียน เมื่อเริ่มประชุมประธานได้ให้สมาชิกเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ที่สมควรจะหาทางแก้ไข

เบญจมาศ เสนอว่า : ตั้งแต่โรงเรียนเปิดนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อย

ประธานสภานักเรียน : กล่าวถึงสิ่งที่เบญจมาศเสนอมา และถามสมาชิกคนอื่น ๆ ว่าพบประเด็นปัญหาอะไรอีกบ้าง

งามตา เสนอว่า : มีเพื่อนหลายคนเรียนอ่อน

ประธานสภานักเรียน : กล่าวทบทวนสิ่งที่งามตาเสนอและสรุปประเด็นปัญหาที่จะพิจารณาในที่ประชุมวันนี้ว่ามี 2 ประเด็น คือ นักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อย และนักเรียนหลายคนเรียนอ่อน และได้ขอความเห็นของสมาชิกทุกคนในที่ประชุมว่าจะเลือกประเด็นใดมาพิจารณาก่อน

ศุภชัย : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนหลายคนเรียนอ่อนก่อน

กัญญรัตน์ : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนหลายคนเรียนอ่อนก่อนเช่นกัน

เศกสิทธิ์ : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อยก่อน

ดวงใจ : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อยก่อน

อุดม (รองประธานสภานักเรียน) : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อยก่อนเช่นกัน เพราะ เมื่อแก้ประเด็นปัญหานักเรียนขาดเรียนบ่อยได้ ประเด็นปัญหานักเรียนเรียนอ่อนก็จะหมดไป เพราะถ้านักเรียนมาเรียนทุกวันไม่ขาดเรียนก็จะสามารถเรียนได้ทันตามที่ครูสอน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหานักเรียนเรียนอ่อนได้

ประธานสภานักเรียนถามวรณิ(เลขานุการสภานักเรียน) ว่า : เท่าที่สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นมานั้นสมาชิกส่วนใหญ่เลือกประเด็นใดที่จะนำมาพิจารณาก่อนในวันนี้

วราณี : แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เลือกพิจารณาประเด็นปัญหาการขาดเรียน

ประธานสถานักเรียน : กล่าวกันว่า สมาชิกทุกคนทราบแล้วว่าถ้านักเรียนขาดเรียนบ่อย ๆ จะมีผลเสียอย่างไรตามมา อาจทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน การขาดเรียนไปวันหนึ่งวันทำให้เสียเปรียบเพื่อน ๆ เพราะครูถ่ายทอดความรู้ไปวันแต่ละวันอาจมีเคล็ดลับที่ดีในการสอบ ถ้าขาดเรียนเมื่อมาเรียนวันต่อไปจะเข้าใจบทเรียนไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้เรียนอ่อนหรือเรียนไม่ทันเพื่อน และได้ขอความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคนว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้นักเรียนในโรงเรียนไม่ขาดเรียน

ผดุง เสนอว่า : ควรให้ครูประจำชั้นทุกชั้นอบรมนักเรียนในชั้นของตนให้ทราบถึงผลเสียของการขาดเรียน เช่น ทำให้สอบไม่ได้ เรียนไม่ทันเพื่อน เป็นต้น

ปราณี (รองประธานสถานักเรียน) เสนอว่า : การที่นักเรียนขาดเรียนบ่อย อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน ครูควรนำเรื่องตลกขบขันมาเล่าให้นักเรียนฟังประกอบกับการสอนด้วย

ประธานสถานักเรียน : กล่าวขอบคุณปราณีและสรุปสิ่งที่ปราณีพูดว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนขาดเรียนนั้นมาจากการที่นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน เพราะเมื่อมาเรียนก็มีแต่อ่าน เขียน ไม่มีสิ่งสนุกสนานช่วยให้สนใจเรียน ควรขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นให้นำเรื่องตลกมาเล่าประกอบการสอนหรือนำเกมมาเสริมในการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและสนใจเรียนมากขึ้น และได้ถามสมาชิกคนอื่น ๆ ว่ามีใครสงสัยข้อเสนอแนะของปราณีบ้าง

ขวัญตา กล่าวว่า : จะหาเรื่องตลกมาจากที่ไหน

ปราณี (รองประธานสถานักเรียน) กล่าวว่า : อาจหาจากหนังสือต่าง ๆ

เบญจมาศ เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนป่วยหรือมีกิจธุระจำเป็นต้องเรียนไปลาส่งครูด้วยเพื่อครูจะได้ทราบ

ดวงใจ เสนอว่า : ในการป้องกันปัญหานักเรียนขาดเรียนนั้น ควรเขียนคำขวัญชักจูงให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการมาโรงเรียน

ประธานสถานักเรียน : สรุปสิ่งที่ดวงใจพูด และถามว่ามีใครจะแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

อุดม (รองประธานสถานักเรียน) เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจจะ เป็นเพราะนักเรียนไม่เข้าใจการบ้านที่ครูมอบหมายให้ทำ และไม่กล้าถามเพราะอาย เมื่อไปถึงบ้านทำการบ้านไม่ได้จึงไม่อยากมาโรงเรียน ฉะนั้นครูควรอธิบายการบ้านที่สั่งให้นักเรียนทำให้เข้าใจ

เสียก่อนทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนสามารถทำได้ถูกต้อง

ประธานสภานักเรียน : สรุปลสิ่งี่อุดมพูตมาทั้งหมดเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนขาดเรียน และถามสมาชิกคนอื่น ๆ ว่า มีใครสงสัยข้อเสนอของอุดมหรือไม่

วิชาญ ถามอุดมว่า : เมื่อครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจแล้ว แต่นักเรียนยังไม่กล้าทำการบ้านมาส่งครูอีกจะแก้ไขอย่างไร

อุดม (รองประธานสภานักเรียน) ตอบวิชาญว่า : เมื่อนักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูอธิบายแล้ว และยังไม่ทำการบ้านมาส่งครูอีกก็ควรจะถูกลงโทษ

ประธานสภานักเรียน : สรุปลสิ่งี่อุดมพูตมาทั้งหมดและได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า วิธีการลงโทษของครู ก็คือ การเพิ่มการบ้านให้นักเรียนมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้นักเรียนจดจำ ไม่ลงโทษด้วยการตีเพราะจะทำให้ทั้งครูและนักเรียนไม่สบายใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

สุกัญญา เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียน อาจจะเป็นเพราะนักเรียนเบื่อการเรียน เนื่องจากครูสอนบทเรียนซ้ำ ๆ ซาก ๆ จึงไม่อยากมาโรงเรียน ก็ควรทำให้เพื่อนนักเรียนที่อยู่ใกล้ ๆ บ้านช่วยชักชวนให้เพื่อนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ มาเรียนด้วย

งามตา เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจมาจากฐานะทางบ้านยากจน จึงต้องออกหารายได้พิเศษช่วยเหลือครอบครัว ฉะนั้นควรให้ครูประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนฐานะยากจนหารายได้พิเศษโดยใช้เวลาในวันเสาร์ - อาทิตย์ ส่วนวันจันทร์ถึงศุกร์ควรมาโรงเรียน

ประธานสภานักเรียน ถามสมาชิกว่า : ใครสงสัยข้อเสนอนแนะของงามตาบ้าง ปรากฏว่าไม่มีใครสงสัย ประธานสภานักเรียนจึงได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจเป็นเพราะว่า เด็กมีบมด้อยพ่อแม่แยกทางกัน เมื่อมาโรงเรียนอายเพื่อน กลัวเพื่อนล้อเลียน ฉะนั้นครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า เมื่อเพื่อนคนใดมีบมด้อยไม่ควรล้อเลียนควรเข้าไปสนทนาพูดคุยกับเขาบ้าง เป็นกันเองกับเพื่อน เพื่อให้เพื่อนคนนั้นลืมเรื่องราวที่เป็นบมด้อยเกี่ยวกับตนเอง ให้เขากลับมีความสุขขึ้นสนุกสนานเหมือนเพื่อน ๆ และถามสมาชิกว่ามีใครคนใดสงสัยในสิ่งี่ตนเสนอบ้างหรือไม่ ปรากฏว่าไม่มีใครสงสัย จึงให้เลขานุการสภานักเรียนอ่านสรุปลข้อเสนอนแนะของสมาชิกทุกคนเกี่ยวกับสาเหตุของการที่นักเรียนขาดเรียนและข้อเสนอนแนะในการแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน เมื่อเลขานุการอ่านจบ ประธานสภานักเรียนถามสมาชิกว่าข้อเสนอนแนะข้อใดทั้ง 8 ข้อไม่ควรนำมาปฏิบัติ ไม่มีสมาชิกคนใดตอบว่าอย่างไร

อาจารย์อภา ถามนักเรียนว่า : เป็นไปได้ไหมว่า สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนเป็นเพราะ ไม่มีอุปกรณ์การเรียนไม่มีเสื้อผ้า และจะแก้ปัญหานี้อย่างไร

ประธานสภานักเรียน : กล่าวทบทวนสิ่งที่อาจารย์อภาถาม

ดวงใจ เสนอว่า : ควรให้นักเรียนคนนั้นหารายได้พิเศษวันละ เล็กวันละ น้อย เพื่อนำมา แลกเปลี่ยนกับเสื้อผ้าและอุปกรณ์การเรียน

ประธานสภานักเรียน : ถามสมาชิกว่า มีใครสงสัยสิ่งที่ดวงใจเสนอแนะบ้างหรือไม่

วิชาญ ถามดวงใจว่า : คนสงสัยว่ารายได้พิเศษนั้นคืออะไร

ดวงใจ ตอบวิชาญว่า : รายได้พิเศษก็คือ การใช้เวลาว่างไปเก็บของมาขาย

ประธานสภานักเรียน เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า : เก็บพวกผักผลไม้ที่ปลูกไปขาย หรือรับจ้างล้างจาน ถูบ้าน เพื่อนำเงินที่ได้ไปซื้อเสื้อผ้าและอุปกรณ์การเรียน

อาจารย์อภา ถามนักเรียนคนที่ประชุมว่า : ถ้านักเรียนได้ช่วยตัวเองแล้วก็ยังหาเงิน มาใช้ในการเรียนไม่พอ สภานักเรียนมีทางช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนอย่างไร

ประธานสภานักเรียน ตอบอาจารย์อภาว่า : ถ้ายังขาดเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน ทาง สภานักเรียนจะนำเงินของสภานักเรียนไปซื้อสิ่งของที่เขาคาดำให้ และประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันบริจาคและถามสมาชิกว่ามีใคร เห็นว่าข้อ เสนอแนะทั้ง 9 ข้อนี้ข้อใดไม่ควรนำไปปฏิบัติ ไม่มี ใครตอบคำถาม ประธานสภานักเรียนจึงถามต่อไปว่ามีสมาชิกคนใดเห็นว่าควรนำข้อ เสนอทั้ง 9 ข้อ ไปปฏิบัติ สมาชิกส่วนใหญ่ยกมือ เห็นด้วยว่าควรนำข้อ เสนอแนะทั้ง 9 ข้อไปปฏิบัติ และประธานสภา นักเรียนบอกให้สมาชิกที่เป็นตัวแทนนักเรียนชั้นต่าง ๆ นำมตินี้ไปเรียนครูประจำชั้น เพื่อแจ้งให้ นักเรียนในแต่ละชั้นนำไปปฏิบัติต่อไป และกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของสมาชิกทุกคน

เอกสารอ้างอิง

โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง. (วิดิทัศน์). กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2526.

เกณฑ์การประเมิน 11 ประการ ของ จอห์นสัน

1. เน้นที่พฤติกรรมมากกว่าที่ตัวบุคคล
2. เน้นที่การสังเกตในขณะนั้นมากกว่าการที่ได้รู้มาก่อน
3. เน้นที่การอธิบายมากกว่าการตัดสิน
4. เน้นที่การอธิบายพฤติกรรมในรูปของ "แนวโน้ม" มากกว่าในรูป "อย่างใดอย่างหนึ่ง"
5. เน้นที่พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสิ่งที่ เป็น "ที่นี่และเดี๋ยวนี้"
6. เน้นที่การแลกเปลี่ยนความคิดและข้อมูลมากกว่าการให้คำแนะนำ
7. เน้นที่การสำรวจทางเลือกต่าง ๆ มากกว่าการให้คำตอบที่เป็นข้อสรุป
8. เน้นที่สิ่งที่เป็นคุณค่าต่อผู้รับ มิใช่คุณค่าที่ผู้ให้จะปลดปล่อยอารมณ์ของตนออกมา
9. เน้นที่จำนวนของข้อมูลที่ผู้รับสามารถนำไปใช้ได้มากกว่าจำนวนที่ผู้ให้อยากจะให้
10. เน้นที่เวลาและสถานที่ที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัวได้ในเวลาอันเหมาะสม
11. เน้นที่สิ่งที่กล่าวออกมามากกว่าเหตุผลที่กล่าวออกมา

ครั้งที่ 11

เรื่อง จับาจาส่งงาน

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการทำงานกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นแบบอย่างของวิธีการทำงานร่วมกัน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน
2. แจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่มโดยให้นักเรียนนำอุปกรณ์เหล่านั้นมาประดิษฐ์ให้เป็นของใช้ 1 อย่าง พร้อมทั้งบอกประโยชน์ใช้สอยของสิ่งประดิษฐ์นั้น 1 ให้เวลาแต่ละกลุ่ม 20 นาที ในการทำงานให้นักเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานกลุ่มมาเข้าให้ครบทุกขั้นตอน
3. เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟังในหัวข้อ
 - 3.1 กลุ่มมีขั้นตอนในการทำงานอย่างไร
 - 3.2 บรรยากาศในการทำงานเป็นอย่างไร
4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด
5. สรุปท้ายกิจกรรมด้วยการให้ทุกคนร้องเพลง ช่วยกันทำงาน เป็นเครื่องเตือนใจในการทำงานร่วมกัน

อุปกรณ์

1. เศษผ้า
2. กระดาษโปสเตอร์
3. กรรไกร
4. กาว
5. แกนกระดาษชำระ
6. หลอดด้าย
7. เอกสารเพลง "ช่วยกันทำงาน"
8. เทปเพลง "ช่วยกันทำงาน"

แนวสรุป

การทำงานเป็นกลุ่มต้องอาศัยความพร้อมเพรียง โดยทุกคนต้องเอาใจใส่งาน ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา นอกจากนี้ถ้างานสำเร็จหรือผิดพลาดไปก็

ต้องพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบในผลงานของกลุ่ม และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขงานของกลุ่มด้วย มีใช้โทษคนใดคนหนึ่ง

การประเมิน

1. ประเมินจากการสังเกตความร่วมมือร่วมใจในการทำงานกลุ่มร่วมกันของนักเรียน
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปขั้นตอนการทำงานกลุ่ม

เพลง ช่วยกันทำงาน

งานสิ่งใด	งานสิ่งใด	แม้ใครจะ เลยทิ้งปล่อย
มีแต่คอย	เฝ้าแต่คอย	หวังคอยแต่เกียจ โยนกลอง
ไม่มีเสร็จ	ไม่มีเสร็จรับรอง	จำไว้ทุกคนต้อง
ทำงาน	เราต้องช่วยกัน	ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

ครั้งที่ 12

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนอภิปรายสรุปประโยชน์ที่ได้จากการทดลอง
2. เพื่อให้นักเรียนสรุปเรื่องการทำงานกลุ่ม โดยเน้นคุณค่าและประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งนี้ แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อนฟัง
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องการทำงานกลุ่มในหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1 ความหมาย
 - 2.2 คุณค่าและประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม
 - 2.3 แนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และกล่าวคําอาลา

อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ปากกา

แนวสรุป

1. การทำงานกลุ่ม หมายถึง การกระทำการกิจกรรมร่วมกันของบุคคลอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้แก่ การกำหนดข้อตกลงในการทำงาน การวางแผนการทำงาน การแบ่งงานและการทำงานตามแผน การแก้ปัญหาในการทำงาน การเสนอผลงาน และการสรุปและการประเมิน
2. การทำงานกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากคนเราต้องอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน ถ้าขาดความสามารถในการทำงานร่วมกันแล้วไม่ว่าจะตั้งวัตถุประสงค์ไว้สวยงามอย่างไร มีบุคลากรที่มีความรู้สูงมาก มีกำลังเงินที่พร้อมมูล แต่ความสามารถในการทำงานร่วมกันไม่มี ก็ย่อมจะไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือทำไม่ได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้อง

ต้องเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มที่จะให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพสูง

3. การทำงานร่วมกันนั้น จำเป็นต้องรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน
ถือเหตุผลและความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง หุ่มเหความรู้ความสามารถเพื่อ
สร้างสรรค์งาน ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันที่จะชื่นชมผลงาน และร่วมรับผิดชอบ
ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นโดยดี

การประเมิน

1. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการสรุปเรื่องการทำงานกลุ่มที่
ได้รับการฝึกมาทั้งหมด
2. ประเมินจากความสามารถของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก
ที่มีต่อการทำงานกลุ่มและการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์

- ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการทํางานกลุ่ม
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการทํางานกลุ่ม
- ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัว
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปรับตัว

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการทํานานกลุ่ม

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	3.542	16	2.671
2	2.740	17	1.886
3	4.045	18	4.634
4	2.240	19	5.800
5	5.796	20	3.615
6	2.038	21	3.570
7	3.064	22	4.732
8	1.823	23	5.422
9	4.432	24	3.631
10	4.636	25	4.854
11	3.706	26	2.550
12	2.441	27	4.755
13	4.323	28	2.183
14	4.728	29	3.397
15	2.609	30	4.366

ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับตั้งแต่ 1.823 ถึง 5.796 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8020

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการทํางานกลุ่มแต่ละด้าน

ด้านการกำหนดข้อตกลงในการทํางาน

ข้อที่	t	ข้อความ
1	3.542	บวก
10	4.636	บวก
18	4.634	ลบ
24	3.631	ลบ
30	4.366	บวก

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 3.542 ถึง 4.636

ด้านการวางแผนการทำงาน

ข้อที่	t	ข้อความ
2	2.740	ลบ
11	3.706	บวก
14	4.728	บวก
19	5.800	บวก
25	4.854	บวก

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 2.740 ถึง 5.800

ด้านการแบ่งงานและการทำไปตามแผน

ข้อที่	t	ข้อความ
3	4.045	บวก
7	3.064	บวก
12	2.441	ลบ
20	3.615	ลบ
26	2.550	ลบ

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 2.441 ถึง 4.045

ด้านการแก้ปัญหาในการทํางาน

ข้อที่	t	ข้อความ
4	2.240	ลบ
8	1.823	ลบ
15	2.609	บวก
21	3.570	บวก
27	4.755	บวก

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 1.823 ถึง 4.755

ด้านการเสนอผลงาน

ข้อที่	t	ข้อความ
5	5.796	บวก
9	4.432	บวก
16	2.671	ลบ
22	4.732	บวก
28	2.183	บวก

ค่า อำนาจจำแนกมีค่า ตั้งแต่ 2.183 ถึง 5.796

ด้านการสรุปและการประเมินผล

ข้อที่	t	ข้อความ
6	2.038	ลบ
13	4.323	บวก
17	1.886	บวก
23	5.422	บวก
29	3.397	บวก

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 1.886 ถึง 5.422

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัว

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	4.255	16	5.823
2	4.243	17	3.332
3	4.468	18	4.773
4	4.608	19	5.933
5	3.123	20	3.599
6	4.919	21	3.593
7	3.611	22	4.023
8	5.457	23	2.648
9	4.549	24	3.255
10	3.928	25	4.617
11	6.148	26	2.379
12	5.279	27	4.813
13	4.315	28	4.246
14	4.659	29	2.694
15	4.127	30	2.080

ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ 2.080 ถึง 6.148 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8106

ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามการปรับตัวแต่ละด้าน

ด้านอารมณ์

ข้อที่	t	ข้อความ
1	4.255	บวก
2	4.243	ลบ
3	4.468	บวก
4	4.608	ลบ
5	3.123	บวก
6	4.919	ลบ
7	3.611	ลบ
8	5.457	บวก
9	4.549	ลบ
10	3.928	ลบ

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 3.123 ถึง 5.457

ด้านบุคลิกภาพ

ข้อที่	t	ข้อความ
11	6.148	ลบ
12	5.279	ลบ
13	4.315	บวก
14	4.659	ลบ
15	4.127	ลบ
16	5.823	ลบ
17	3.332	บวก
18	4.773	บวก
19	5.933	ลบ
20	3.599	บวก

ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 3.332 ถึง 6.148

ด้านความต้องการ

ข้อที่	t	ข้อความ
21	3.593	ลบ
22	4.023	ลบ
23	2.648	ลบ
24	3.255	ลบ
25	4.617	ลบ
26	2.379	ลบ
27	4.813	ลบ
28	4.246	บวก
29	2.694	บวก
30	2.080	ลบ

ค่าอำนาจจําแนกมีค่าตั้งแต่ 2.080 ถึง 4.813

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางเบญจวรรณ ชื่อสกุล ศรีสุริยกานนท์

เกิดวันที่ 26 เดือน เมษายน พุทธศักราช 2499

สถานที่เกิด อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 237 ถนนจรัสสินทวงศ์ 4 แขวงท่าพระ

เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนธามบุรีวรเทพพิลารักษ์ ถนนเทอดไทย

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเบญจมราชาลัย กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2518 บ.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2522 กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2534 กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำพานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนอนุบาลเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กันยายน 2534

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีการทำงานกลุ่มต่ำและมีคะแนนการปรับตัวสูง จำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และที่มีการทำงานกลุ่มต่ำและมีคะแนนการปรับตัวต่ำ จำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งทั้งสองกลุ่มได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและได้รับการใช้ชุดการแนะแนวพัฒนาการทำงานกลุ่ม โดยใช้เวลาในการทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการทำงานกลุ่มและแบบสอบถามการปรับตัว ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) และวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงมีการทำงานกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังการใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวสูงมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ภายหลังการใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำมีการทำงานกลุ่มดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF A GUIDANCE SET ON GROUP WORK OF MATHAYOM SUKSA I
STUDENTS AT DHONBURIWORATHAEPEEPALARUK SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

BENJAWAN SRISURIYAKANON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

September 1991

The purpose of this research was to study the effect of a guidance set on group work in secondary age students at Dhonburivo rathaepeepalaruk school in the academic year 1991. The subjects were purposively selected from students who had group work score lower than percentile ranks of 25. According to the adjustment questionnaire, the students from the previous selected group were subsequently divided into two groups, group one had adjustment score at percentile ranks of 75 and group two had adjustment score at percentile ranks of 25. Group one and group two consisted of 8 students per group. A guidance set of 12 sections were given to both group, and each section took 50 minutes with twice a week, therefore took 6 weeks to finish the experiment. The instrument used for collecting data was the group work questionnaire and the adjustment questionnaire. The data was analyzed by the The Mann - Whitney U Test and The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test.

The results were as follow :

1. The students with high adjustment score had significantly higher group work than the students with low adjustment score at .05 level.
2. There was significantly higher group work of students with high adjustment score between before and after experiment at .01 level.
3. There was significantly higher group work of students with low adjustment score between before and after experiment at .01 level.